

Tietoaiika

1/2001

Tietoaika

UUTEEN VUOTEEN UUTTA ILMETTÄ

Tietoaika on siirtynyt
vuoteen 2001
ilmettään jonkin
verran muuttaneena.

Sisällöstä kertonutta
aukeamaa
tiivistämällä on tehty
tilaa muille ja uusille
palstoille.

Pääkirjoitus on
siirretty tuohon
viereiselle sivulle.
Kansainvälinen
katsaus saa edelleen
aukeamansa, mutta
nyt lehden
alkuosassa.

Lehden perinteinen
selkäranka, artikkelit
ja kotimaan katsaus,
pysyvät entisillä
paikoillaan.

Uusi osasto on
Tilasto-opisto, joka
esittäytyy sivulla 28.

3 SEITSEMÄN LIHAVAA VUOTTA

4 KANSAINVÄLINEN KATSAUS

Hiv tai aids 36 miljoonalla
Unkari Kie-maista kilpailukyysisin
Euroinflaatio 2,9 %
Euroalueen teollisuustuotanto kasvoi 3,8 %
Lähi-idässä syvimät syvängöt

6 SUOMALAISTEN PIIPAHDUKSET VERKKOKAUPASSA

Mikä on verkkokauppa?

10 MAAILMANKAUPAN KASVU KIIHTYNYT

14 MAATALOUSMAAN ALA PYSYNYT, TILARAKENNE MUUTTUNUT NOPEASTI

Eurostat kokoaa rakennetilastoja
maataloudesta parin vuoden välein

16 TIETOAJAN SISÄLTÖ 2000

18 KOTIMAAN KATSAUS

- Muuttovirta vie teknologiseuduille
- Uusimaa ja Ahvenanmaa parantaneet asemaansa EU-kaudella
- Kasvu jatkui ripeänä
- Teollisuus ennätyskasvussa lokakuussa
- Graafinen viestintä kasvatti joukkoviestinnän liikevaihtoa
- Uudisrakennuksia aloitettiin viidennes vähemmän
- Tulot ja tuloerot kasvoivat edelleen selvästi
- Kuluttajabarometri: 350 000 kotitaloutta sijoittanut rahastoihin
- Kuluttajien luottamus talouteen vahvistui hieman marraskuussa
- IT-sektori merkittävä työllistäjä Pohjoismaissa
- Työpaikat lisääntyivät eniten Etelä-Suomessa ja Lapissa
- Inflaatio marraskuussa 4,0 prosenttia
- Väestön kasvu hidastui edelleen
- Peruskouluja entistä vähemmän
- Enemmän kotimaista, vähemmän ulkomailta

28-30 TILASTO-OPISTO

Monivivahteinen viivakuvio
Välttämätön väestölaskenta
Kansanvaellus vai ei?

Kokonaistuotanto muutos vuotta aiemmasta, %

s. 19

Teollisuustuotanto muutos vuotta aiemmasta, %

s. 20

Työllisyys muutos vuotta aiemmasta, %

s. 24

Työttömyys aste, %

s. 24

Inflaatio muutos vuotta aiemmasta, %

s. 25

Kuluttajabarometri luottamusluku

s. 23

Vientihinnat muutos vuotta aiemmasta, %

s. 26

Tietoaika

www.tilastokeskus.fi/tietoaika
PL 3A, 00022 TILASTOKESKUS
Työpajakatu 13, HELSINKI 58 (käynti)
Sähköposti (Internet):
tiedotus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
henkilöt: etu.sukunimi@tilastokeskus.fi
faksi (09) 1734 2354
p. (09) 17341

Päätöimittaja:

Jussi Melkas,
p. 1734 3200

Toimitussihteeri

Jouni Kotkavuori,
p. 1734 2269
Mikko Erjos,
p. 1734 2236

Työryhmä:

Mikko Mäkinen
(informaattikko),
Hilka Lelikkoinen (taitto),
Irene Matis (alkuosu),

Tilaukset:

p. (09) 1734 2011
f. (09) 1734 2500

myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

Irttonumero: 39 mk,
vuositilaus 12 numerolla
vuodessa: 410 mk,
kestotilaus: 350 mk

Painopaikka:
Uusimaa Oy

Seitsemän lihavaa vuotta

Suomen talouden elpyminen 1990-luvun alun lamasta on ollut vähintäänkin vaikuttavaa. Vuosi vuoden jälkeen on voitu tilastoida ennustettua nopeampaa kokonaistuotannon kasvua eikä vuosi 2000 muodostanut tässä suhteessa poikkeusta. Viime vuoden kaltaisia korkeita kasvulukuja on toki koettu aikaisemminkin. Menossa oleva nousukausi kokonaisuudessaan on kuitenkin poikkeuksellinen; Suomessakin voidaan puhua pisimmästä ja voimakkaimmasta nousukaudesta sotien jälkeen.

Seitsemän vuoden yhtämittäinen vahva kasvu ilman aikaisempiin korkeasuhdanteisiin liittyneitä tasapainottomuuksia osoittaa, että talouden rakenteet ovat vahvistuneet ja kasvurajat etääntyneet.

Viime vuoden kehityksessä yllättävää oli viennin ja teollisuuden erittäin voimakkaat kasvuluvut. Elektroniikkateollisuuden merkitys oli mahtava. Kauppa- ja vaihtotaseen ylijäämät nousivat ennätyksellisen suuriksi. Julkisen sektorin rahoitusasema vahvistui ennustettua enemmän. Etenkin vientialoilla kapasiteetti oli täyskäytössä, tuottavuus nousi huippuvauhtia ja myös yritysten kannattavuus ja rahoitusasema olivat poikkeuksellisen vahvoja.

Hyvän kehityksen taustalla oli kotimaisen tuotannon ennätyksellisen vahva kilpailukyky, jonka ansiosta kansainvälinen suhdannehuippu kyettiin hyödyntämään täysimääräisesti. Suomen vahvaa kilpailuasetelmaa kuvaa sekin, että kun kasvu useimmissa muissa teollisuusmaissa jo hidastui viime vuoden lopulla, meillä se pikemminkin voimistui.

Pitkän nousukauden ansiosta Suomen asema kansainvälisissä bkt asukasta kohden -vertailuissa on selvästi noussut. Tuoreimpien lukujen valossa sijoitumme teollisuusmaiden keskisarjaan mm. Englannin, Ranskan, Italian ja Saksan ohella. Tässäkin suhteessa laman menetykset on kutakuinkin kompensoitu. Todennäköisesti myös Ruotsin taso näin mitattuna viimein saavutettiin vuonna 2000.

Tasapainoinen kotimainen tilanne antaa kohtuulliset eväät myös tulevalle vuodelle. Riskejä on etenkin kansainvälisessä kehi-

tyksessä: Missä määrin euron vahvistuminen syö kilpailukykyämme? Miten pörssitaantuma heijastuu reaalityöelämään? Miten öljyn hinnat kehittyvät ja miten korkopolitiikassa reagoidaan mahdolliseen taantumaan?

Vakaa taloustilanne antaa viimein mahdollisuuksia myös horisontin pidentämiseen niin yhteiskunnallisessa keskustelussa kuin politiikassakin. Laman tuomat akuuteimmat ongelmat on hoidettu ja suhdannenäkökuorma saattaa muutoinkin jäädä taustalle suhdannevaihteluiden tasaantumisen ja rakennemuutosten korostumisen myötä. Ongelmia toki riittää paitsi kotimaassa myös kansainvälisellä tasolla.

Tilastokeskus järjesti äskettäin 135-vuotisseminaarin, jossa eräänä pääpuhujana oli YK:n Euroopan talouskomission tilasto-osaston johtaja Paolo Garonna. Hän puhui mm. globaalien hallitsemisen (global governance) puutteista. Globalisaatio ja teknologia synnyttävät kasvavia odotuksia, mutta hallitusten kyky yhteistyöhön kansainvälisten ongelmien ratkaisemiseksi on edelleen vähäinen. Kansallisten etujen ajaminen nousi päällimmäiseksi myös Nizzan äskettäisessä EU-huippukokouksessa.

Garonna puhui globaalien hallitsemisen kriisistä. Globalisaatio ja siihen liittyvä tietynlainen talouden ylivalta, demokratiavaje ja dogmaattisuus synnyttävät kasvavaa turhautuneisuutta maailmanlaajuisesti. Pohjoisen ja etelän elintasokuilu edelleen kasvaa ja digitaalinen kahtiajako syvenee. Rahoitusmarkkinoiden epävakaisuus tuo ongelmia etenkin kehitysmailla. Ellei näitä ongelmia kyetä ratkaisemaan, myös globalisaation ja teknologian hyödyntäminen käy entistä vaikeammaksi.

Garonna tarjosi lääkkeeksi tiedon ja päätöksenteon läpinäkyvyyden lisäämistä. Kasvavan epävarmuuden ja monimutkaisuuden lisääntyessä tilastot antavat luotettavan tietopohjan päätöksentekoon kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Ne tarjoavat myös välineen päätöksenteon läpinäkyvyyteen.

RELANDER

Hiv tai aids 36 miljoonalla

HIV- TAI AIDS-tartunnan saaneita on maailmassa 36,1 miljoonaa. Vuonna 2000 määrä lisääntyi YK:n alaisen Unaidsohjelman mukaan 5,3 miljoonalla.

Hiv ja aids on erityisesti Saharan eteläpuolisen Afrikan vitsaus. Kaksi kolmesta hiv- tai aids-tartunnan saaneesta eli 25,3 miljoonaa ihmistä elää tällä alueella. Viime vuonna tapausten määrä lisääntyi Saharan eteläpuolisessa Afrikassa 3,8 miljoonalla.

Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa hiv/aids-tartunnan saaneita on 5,8 miljoonaa ja latinalaisessa Amerikassa 1,4 miljoonaa.

Hiv tai aids aiheutti viime vuonna arviolta 3 miljoonan ihmisen kuoleman. Kaikkiaan ni-

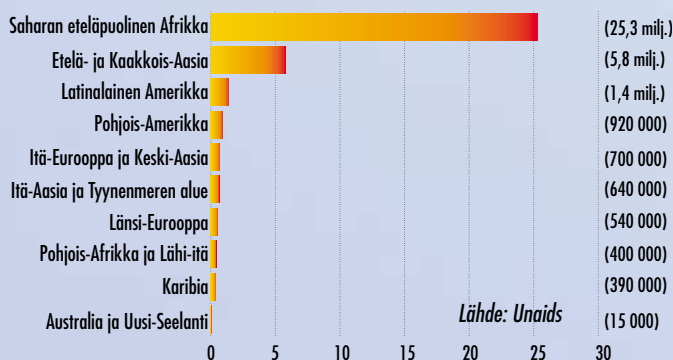
Hiviin tai aidsiin kuolleiden määrä maailman suuralueittain vuonna 2000 (arvio)

Saharan eteläpuolinen Afrikka	2 400 000
Etelä- ja Kaakkois-Aasia	470 000
Latinalainen Amerikka	50 000
Karibia	32 000
Itä-Aasia ja Tyynenmeren alue	25 000
Pohjois-Afrikka ja Lähi-itä	24 000
Pohjois-Amerikka	20 000
Itä-Eurooppa ja Keski-Aasia	14 000
Länsi-Eurooppa	7 000
Australia ja Uusi-Seelanti	<500

hin on kuollut 21,8 miljoonaa ihmistä.

Hiv- tai aids-tartunnan saaneita on 1 prosentin verran maailman 15–49-vuotiaista. Saharan eteläpuolisessa Afrikassa osuus on selvästi suurin, 9 prosenttia.

Hiv- tai aids-tartunnan saaneiden määrä maailman suuralueittain vuoden 2000 lopussa (arvio)

Koko maailman keskiarvon ylittää myös Karibian alue, jossa osuus on 2 prosenttia. Suhteellisesti vähiten hiv- tai aids-tartunnan saaneita on Itä-Aasiassa ja Tyynenmeren alueella. Tartunnan saaneiden osuus 15–49-vuotiaista on siellä vajaa promille. Australiassa osuus jää runsaaseen promilleen, Länsi-Euroopassa pariin promilleen.

Lähde: http://www.unaids.org/epidemic_update

Unkari Kie-maista kilpailukykyisin

UNKARI sijoittuu korkeimmalle Keski- ja Itä-Euroopan maista kansainvälisessä kilpailukykyvertailussa. Sen on 27:s sveitsiläisen liikkeenjohdon tutkimuslaitoksen IMD:n listalla vuonna 2000. IMD julkaisee vuosittain katsauksen, jossa 47 parasta kansantaloutta on pantu järjestykseen 290 kilpailukykymitan perusteella.

Kie-maista toiseksi yltää Slovenia, joka on IMD:n listalla 35:s. Tsekki on 37:s ja Puola 40:s. Bulgaria, Kroatia, Romania ja Slovakia eivät päässeet 47 kilpailukykyisimmän maan joukkoon.

Maailman kilpailukykyisin maa on IMD:n mukaan Yhdys-

vallat. Suomi sijoittuu erinomaisesti kolmanneksi.

Lähde: *Economic Trends 3/2000. Tilastokeskus, International Business Statistics*

Euroinflaatio 2,9 %

11/99–11/00

KULUTTAJAHINNAT nousivat euroalueella vuodessa marraskuuhun 2,9 prosenttia. Vuosiinflaatio kiihtyi hieman, sillä lokakuussa se oli 2,7 prosenttia. Marraskuusta 1998 marraskuuhun 1999 kuluttajahinnat olivat kohonneet 1,5 prosenttia.

Koko EU:ssa vuosiinflaatio nopeutui 2,4 prosentista lokakuussa 2,6 prosenttiin marraskuussa. Marraskuussa 1999 se oli 1,4 prosenttia.

Inflaatio oli viime marraskuussa EU-maista nopeinta – kuten lokakuussakin – Irlannissa (6,0 %), Luxemburgissa (4,5 %) ja Espanjassa (4,1 %). Hitaimmin kuluttajahinnat nousivat – kuten lokakuussakin – Britanniassa (1,0 %) ja Ruotsissa (1,8 %).

Suomen inflaatio oli EU:n yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukaan marraskuussa 3,4 prosenttia.

Lähde: *Eurostat news release 143/2000*

Kansainvälinen katsaus

	1999	USA	Japani	Itävalta	Belgia	Tanska	Suomi	Ranska	Saksa	Kreikka	Irlanti
Väkiluku (tuhansia)	272750	126178	8087	10226	5322	5165	58620	82101	10534	3755	
BKT (Mrd.US \$)	9237,0	4346,9	210,0	248,9	174,3	129,7	1432,3	2112,0	124,8	93,4	
BKT/as ostovoimakorjattu OECD=100	150	109	109	110	119	101	98	106	67	113	
BKT:n vuosimuutos-%	q2/00	5,3*	1,4*	3,9	4,5	3,6	4,5	3,1*	3,4*	3,4*	9,8*
Teollisuustuotanto, vuosimuutos-%	lokak.	5,2	5,0	11,5*	2,6	3,8	14,2*	3,4*	5,2	-7,1*	18,7*
Työttömyysaste,%	lokak.	4,0*	4,7	3,2	8,5	5,0*	9,6	9,3	8,2	..	4,2
Inflaatio, vuosimuutos-%	marrask.	3,4*	-0,9*	2,8*	3,1	2,6	4,0	2,2	2,4	4,2	6,8*
Vähittäiskaupan myynti, vuosim. %	syysk.	6,1*	-1,4*	4,7	6,9*	2,0*	6,2	-1,9*	4,0	6,5*	11,3
Osakkeiden hinnat, vuosimuutos-%	marrask.	2,0	-5,0*	0,6*	-3,4*	45,0*	31,6	19,7	10,4	-32,9*	29,2

Lähde: *OECD Main Economic Indicators ja Key Economic Indicators, Eurostat Statistics in Focus. Population and social conditions, Viro ja Venäjä (tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia muiden kanssa): Tilastokeskuksen IBS-palvelu*

Inflaatioluvut perustuvat kansallisiin kuluttajahintaindeksihin, joten ne voivat poiketa Eurostatin yhdenmukaistetusta kuluttajahintaindeksistä.

Euroalueen teollisuustuotanto kasvoi 3,8 %

10/99–10/00

KAUSITASOITETTU teollisuustuotanto lisääntyi lokakuusta 1999 lokakuuhun 2000 euroalueella 3,8 prosenttia ja koko EU:ssa 3,6 prosenttia.

Selvästi eniten teollisuustuotanto kasvoi Suomessa (18,3 %). Saksassa vuosituotanto lisääntyi 5,6 ja Ranskassa 2,8 prosenttia. Tuotanto pieneni EU-maista vain Hollannissa (–0,2 %).

Kuukaudessa väheni hieman

Euroalueen kausitasoitettu teollisuustuotanto pieneni syyskuusta lokakuuhun 0,1 prosenttia. Elokuusta syyskuuhun tuotanto oli lisääntynyt 0,6 prosenttia ja heinäkuusta elokuuhun 0,4 prosenttia.

Koko EU:n teollisuustuotanto väheni syyskuusta lokakuuhun 0,4 prosenttia.

Eniten teollisuustuotanto pieneni Tanskassa (–5,3 %) ja Hollannissa (–2,3 %). Teollisuustuotanto lisääntyi vain Suomessa (1,8 %), Luxemburgissa (1,6 %) ja Ranskassa (0,8 %).

Lähde: Eurostat news release 144/2000

Maailma Lähi-idässä syvimmät syvängöt

PINNANMUOTOIHIN liittyvät korkeusluvut on yleensä totuttu yhdistämään kohoumiin kuten mäkiin ja vuoriin. Näiden vastakohtana maapallolta löytyy myös merenpinnan tason alapuolella olevia maa-alueita eli syvängöjä. Eniten näitä paljolti laskujoettomia altaita esiintyy planeettamme kuivilla ja puolikuivilla seuduilla.

Pinta-alaltaan laajin syvängö on Kaspienmeri ympäristöineen (–28 m, yli 700 000 km²). Syvin ja samalla tunnetuin syvängö on Jordanjoen laakso ja Kuollutmeri, jonka pinta on 400 metriä merenpinnan alapuolella. Toise-

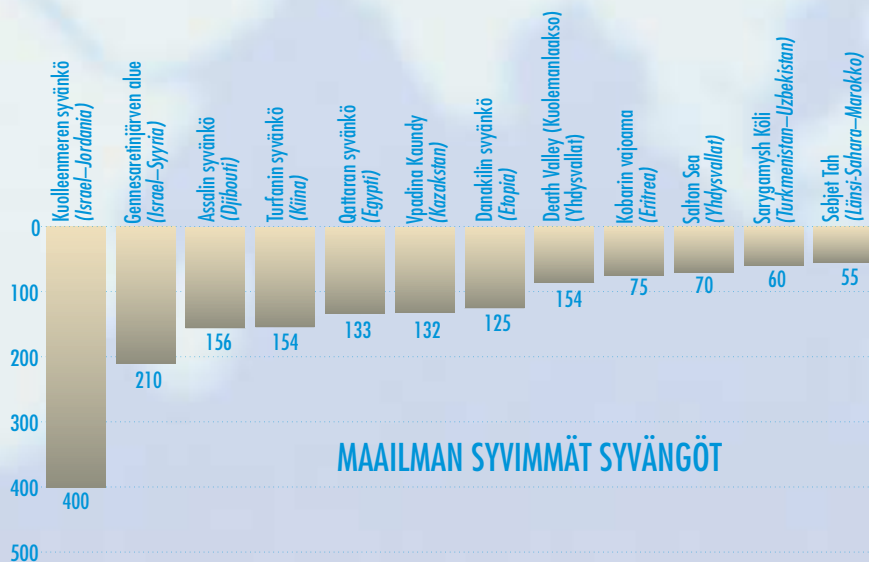
na tilastossa on samaan Lähi-idän hautavaajoamaan kuuluva raamatullinen Gennesaretinjärvi, 210 metriä merenpinnan alapuolella. Yli 150 metrin pääsevät myös Assalin syvängö (–156 m) Djiboutissa Koillis-Afrikassa ja Turfanin syvängö (–154 m) Kiinan Xinjiangissa.

Uuden mantereen syvin syvängö on Death Valley eli Kuolemanlaakso (–86 m) Yhdysvaltain lounaisosassa Kaliforniasa. Euroopasta syvängöt lähes puuttuvat, tunnetuimpia ovat Kaspienmeren syvängön (tästäkin pääosa Asian puolella) ohella Hollannin polderit Alan-komaissa.

Meiltä syvängöt puuttuvat, lähimmät sijaitsevat Tanskassa (Sjællandin saaren Lammefjord, –7 m) ja Puolassa (Raczkie Elblaskie Veikselin suistossa Itämeren rannikolla, –2 m).

Juttu syvängöistä aloittaa Tietoaissa uuden kansainvälisiä tilastoja esittelevän sarjan, johon aineisto on koottu Tilastokeskuksen Internet-sivuilla avatusta Maailma numeroina -taulukkopalvelusta. Maailma numeroina -palvelun on tehnyt suunnittelija Kai Enkama.

Lähde: <http://tilastokeskus.fi/tk/tp/maailmanumeroina/maailmanumeroina.html>

57646	15812	4462	9989	39418	8858	7142	59507	375473	145943	1442	1999
1171,0	393,7	152,9	112,3	599,9	238,7	258,9	1442,6	8502,8	184,6	5,1	1999
102	115	125	73	81	101	127	101	99	34*	33*	1999
2,4*	3,6*	3,4	3,7*	3,9	4,0	3,9	2,9*	3,6	6,7	7,4	q2/00
3,9*	-0,2	5,4	4,8*	2,9*	9,6*	8,2*	0,6	4,4*	7,2*	7,9*	lokak..
10,5*	2,7*	3,2*	4,1	13,6	5,4	2,6*	5,4*	8,2	9,9*	12,8*	lokak.
2,7	3,0	3,2	3,5*	4,1	1,1*	1,9	3,2	2,9	18,5*	5,7	marrask.
4,2*	1,0	-1,7*	8,8*	4,9	5,5*	2,3	4,7*	2,4*	9,4	11,0*	lokak.
37,4	15,1	27,6*	8,5	1,3	25,6*	14,0	-1,6	marrask.
Italia	Alankomaat	Norja	Portugali	Espanja	Ruotsi	Sveitsi	Britannia	EU yhteensä	Venäjä	Viro	

*Poikkeukset: BKT/as: Venäjä ja Viro 1996 BKT (vuosimuutos): USA, Japani, Ranska, Saksa, Italia, Alankomaat ja Britannia 00q3; Portugali 98q4; Kreikka ja Irlanti 1999 Teollisuustuotanto (vuosimuutos): Viro 0011; Suomi, Ranska, Italia, Portugali, Espanja, Ruotsi, EU-yht. ja Venäjä 0009; Itävalta ja Kreikka 0008; Irlanti 0004; Sveitsi 00q2 Työttömyysaste: USA 0011; Tanska, Alankomaat ja Venäjä 0009; Britannia 0008; Italia 0007; Viro 00q3; Norja ja Sveitsi 00q2 Inflaatio: USA, Japani, Itävalta, Irlanti, Portugali ja Ruotsi 0010; Venäjä 0009 Vähittäiskaupan myynti (=volyyymi, Espanja: myynnin arvo): Britannia 0011; Japani, Ranska, Norja, Ruotsi ja Viro 0010; USA, Belgia, Tanska, Kreikka, Portugali ja EU-yht. 0008; Italia 9812 Osakkeet: Japani, Itävalta, Tanska, Kreikka, Norja ja Ruotsi 0010; Belgia 0009

Suomalaisten piipahdukset verkkokaupassa

Suomalaiset piipahtavat verkkokauppaan vielä suhteellisen harvoin eli ostavat tavaroita tai palveluja Internetin välityksellä. Postimyynti ja puhelinmyynti ovat edelleen selvästi suosituimpia tapoja tilata tuotteita. Verkkokaupasta ostetaan erityisesti painettua sanaa ja musiikkia. Nuoret ovat innostuneet kokeilemaan sähköistä kauppaa useammin kuin vanhemmat.

Juha Nurmela – Lea Parjo

Marraskuun alkupuolella kerättyjen tietojen mukaan yli puolet 15–74-vuotiaista oli käyttänyt Internetiä viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden aikana, mutta vain vajaat 7 prosenttia (alle 260 000 henkeä) oli tilannut jotakin verkon kautta yksityiskäyttöön. Verkossa myös ostoksensa maksaneiden määrä oli alle 3 prosenttia koko kohdeväestöstä (reilut 100 000 henkeä). Pieni määrä henkilöitä on sekä tilannut että ostanut eri tuotteita. Verkosta jotain kolmen viime kuukauden aikana ostaneita oli kaikkiaan noin 330 000 henkeä. Vuonna 1999 samaan aikaan tehdyn selvityksen mukaan noin 250 000 henkeä oli edes joskus tehnyt tilauksia verkon kautta, joten verkko-ostajien määrä on kasvussa (Juha Nurmela: *Matkapuhelin ja*

tietokone suomalaisen arjessa. Katsauksia 2000/2. Tilastokeskus).

Noin 30 prosenttia väestöstä oli tilannut kolmen viimeksi kuluneen kuukauden aikana jotakin postimyynnin kautta ja vajaat 20 prosenttia tilannut tuotteita tai palveluita puhelimitse itse, ja 14 prosenttia oli tehnyt kaupat puhelinmyyjän kanssa. Kokonaisuutena katsoen verkkokauppa on vielä vähäistä postimyyntiin tai puhelimitse puhumalla tehtyihin hankintoihin verrattuna.

Verkkokaupassa käyneistä noin puolet oli ollut aiemmin postimyynnin asiakkaina; 57 prosenttia naisista ja 45 prosenttia miehistä ilmoitti tehneensä hankintoja aiemmin postimyynnin kautta. Posti- ja puhelin-tilausten kautta saatujen kokemusten luulisi helpottavan siirtymistä nettiostajaksi.

Verkkokaupan käyttäjät joko työssäkäyviä tai opiskelijoita, hyvin koulutettuja ja nuoria

Verkkokauppa näyttää olevan lähinnä nuorten toimintaa. Lähes puolet, 47 prosenttia, verkon kautta jotain ostaneista tai tilanneista oli iältään alle 30-vuotiaita, Internetiä käyttävistä tämänikäisiä oli 38 prosenttia ja koko väestöstä 25 prosenttia.

Noin 60 prosenttia verkon kautta jotakin ostaneista tai tilanneista oli miehiä. Internetin käyttäjissä ei ollut enää eroa miesten ja naisten välillä. Sen sijaan naiset ovat vähemmistönä verkkokaupan käyttäjissä.

Verkkokaupan käyttäjistä erityisesti 15–19-vuotiaiden ikäryhmä oli varsin miesvaltainen; yli kolme neljästä oli miehiä. Miesten ja naisten väliset erot taasoittuivat vanhempiin ikäluokkiin päin, ja yli 30-vuotiaista eteenpäin erot olivat vähäisiä.

Koko väestöstä opiskelijoita on noin 13 prosenttia, kun nettiostajista vastaava osuus on 26 prosenttia ja Internetin käyttäjästäkin 22 prosenttia.

Verkkokaupan ja Internetin käyttäjistä pääosa, 57 prosenttia, oli palkansaajia, kun koko väestöstä heidän osuutensa on

Mikä on verkkokauppaa?

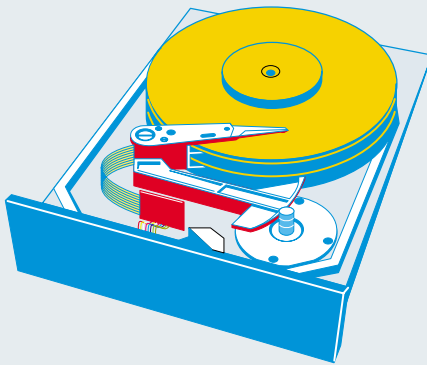
Monet kuluttajat etsivät Internetistä tietoja tavaroista ja palveluista, vertailevat hintoja ennen ostopäätöksen tekemistä. Olisiko sellainen toiminta jotenkin laskettavissa Internet-kaupan piiriin, vaikka rahaa ei varsinaisesti vielä käytetäkään?

Sähköisestä kaupasta ei toistaiseksi ole kansainvälisesti sovittua määritelmää tai yhdenmukaista mittaamistapaa. Sähköisellä kaupalla kuitenkin ymmärretään tavarantoiminnan tai palvelun tilaamista verkko välityksellä riippumatta siitä, maksetaanko se verkossa vai aikanaan käteisellä tai tavanomaisia pankkiyhteyksiä käyttäen. Oheisessa tarkastelussa on käytetty kumpaakin lähestymistapaa.

Tutkimuksessa selvitettiin verkkokauppaa – sekä tilaamista että ostamista – henkilökohtaiseen käyttöön. Artikke-

lissa käytetään termejä verkkokauppa ja verkkokaupassa kävijä silloin, kun tarkoitetaan sekä verkosta tehtyjä tilauksia että ostoja. Muutoin eritellään ostot ja tilaukset toisistaan. Työtehtäviin kuuluvaa verkkokauppaa ei nyt kysyty.

Tutkimuksen viiteajanjaksoksi valittiin haastattelua edeltäneet kolme kuu-

Musiikki soi verkkokaupastakin

kautta lähinnä, koska haluttiin selvittää verkkokaupan rahallista arvoa. Silloin kolme kuukautta on kohtuullisen luotettavasti muisteltava ajanjakso.

Tutkimusjakso kuvaa normaalia aikaa, jolloin esimerkiksi joulunajan lahjastokset eivät haittaa koko vuoden tasolle tehtävää estimointia. Muiden maiden tilastovierastojen vastaavissa selvityksissä käytetään hyvin vaihtelevia viiteajanjaksoja, eikä kansainvälisiä suosituksia vielä ole.

Tiedot perustuvat aineistoon, joka kerättiin 6.–22. marraskuuta Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin haastattelujen yhteydessä. Yhteensä haastateltiin 1 597 Suomessa asuvaa 15–74 -vuotiasta henkilöä.

Vertailutietoja verkkokaupan kehityksestä saadaan ensi kesänä, kun Tilastokeskus tekee seuraavan vastaavanlaisen tutkimuksen. Tiedot kerätään toukokuussa.

49 prosenttia. Varsin suuri ero on eläkeläisten kohdalla – koko väestöstä heitä on 22 prosenttia, mutta verkkokaupan käyttäjistä pari prosenttia. Eipä eläkeläisiä ole vielä Internetinkään käyttäjistä 4:ää prosenttia enempää.

Koulutukseltaan verkkokaupan käyttäjät poikkeavat huomattavasti sekä Internetin käyttäjistä että koko väestöstä. Mitä korkeampi koulutus on, sitä todennäköisemmin käyttää Internetiä ja verkkokauppaa.

Pääkaupunkiseudulta löytyi keskimääräistä enemmän verkkokaupan käyttäjiä – noin kolmasosa heistä asui pääkaupunkiseudulla. Koko väestöstä pääkaupunkiseudulla asuvien osuus on vajaa viidennes.

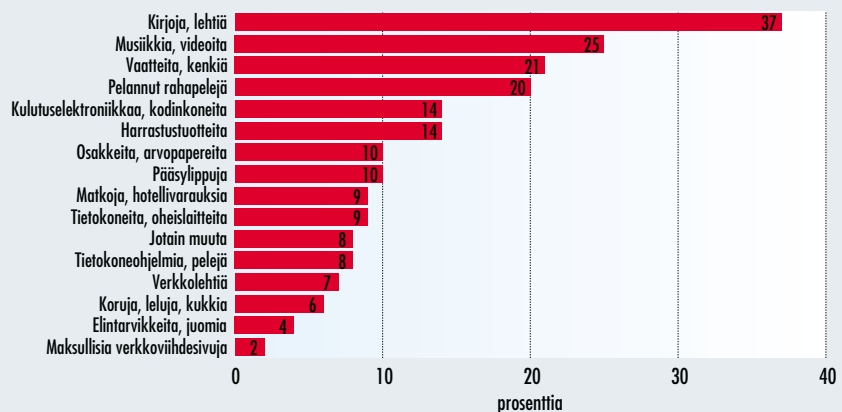
Pääkaupunkiseudulla asuvat miehet olivat keskimääräistä suurempi verkkokaupan käyttäjäryhmä, mutta ei kuitenkaan niin dominoiva ryhmä kuin muissa suurissa kaupungeissa (Turku, Tampere,

Oulu, Jyväskylä ja Kuopio), joissa 70 prosenttia verkko-ostoksia tehneistä oli miehiä. Muualla Suomessa asuvien verkkokauppaa käyttäneiden naisten osuus taas oli melko suuri pääkaupunkiseudulla ja muissa suurissa kaupungeissa asuvien naisten osuuteen verrattuna.

Kuluttajien verkkokaupan arvo kaksi miljardia markkaa vuodessa

Neljännesvuoden aikana, elo-lokakuussa 2000, yksityistarkoituksiin tehtyjen nettitilausten arvo oli yli 300 miljoonaa ja

Verkkokauppa tuoteryhmittäin elo-lokakuussa 2000, % kaikista ostajista

netissä maksettujenkin ostosten arvo va-
jaat 200 miljoonaa markkaa. Vuositasolla
se merkitsisi noin kahden miljardin mar-
kan arvosta tilauksia ja ostoksia. Se on sa-
maa tasoa kuin suomalaisten postimyynti-
yritysten vuoden 1998 liikevaihto.

Kolmen kuukauden tilausten keskiar-
vo oli noin 1 400 markkaa ja ostojen
keskiarvo noin 1 600 markkaa. Yli puo-
let ostosten loppusummasta jäi alle 500
markan, mutta toisaalta tilausten lop-
pusumma saattoi ylittää 10 000 mark-
kaakin.

Ulkomailta tehtyjen tilausten ja osto-
jen osuus oli noin 30 prosenttia koko-

naismäärästä. Ulkomailta tilauksia tai os-
toja oli kolmen kuukauden aikana tehty
lähes 145 miljoonan markan arvosta.
Vuositasolla summa olisi hieman vajaa
600 miljoonaa markkaa.

Kirjoja, lehtiä, vaatteita...

Verkkokauppaa kolmen viimeksi kulu-
neen kuukauden aikana ilmoitti käyneen-
sä kaiken kaikkiaan noin 330 000 henkeä.
Heistä kolmasosa oli hankkinut kirjoja ja
lehtiä. Seuraavaksi suosituinta oli tilata
musiikkia ja videoita. Näiden tilaajia oli
hieman enemmän kuin vaatteita ja kenkiä
tilanneita.

Kirjat ja lehdet ovat verkkokaupan oste- tuimmat tuotteet.

Vajaa puolet kirjoja ja lehtiä hankki-
neista oli samalla maksanutkin ostoksen-
sa tilauksen yhteydessä. Musiikin ostajis-
ta vain alle kolmasosa ja vaatteiden osta-
jista kolmasosa oli maksanut saman tien.

Viidesosa verkko-ostoksilla käyneistä
oli pelannut rahapelejä eli yli 64 000
henkeä oli pelannut Veikkauksen tai jon-
kun muun rahapelejä kolmen viimeksi
kuluneen kuukauden aikana.

Musiikki ja kirjat suosikkeja joka puolella maailmaa

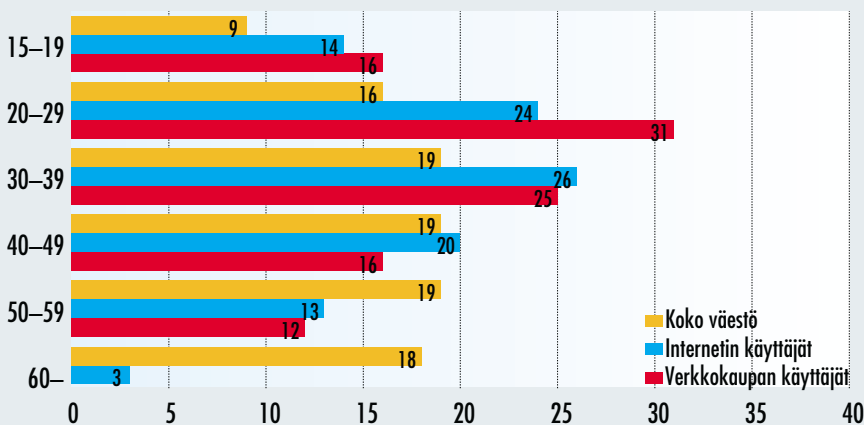
Verkkokaupan tuotejakauma vaihtelee
vain vähän maittain. Vaikkakin määritel-
missä, menetelmissä ja viiteajankohdissa
on eroja, joitakin johtopäätöksiä voinee
tehdä.

Australiassa tehdyn selvityksen mu-
kaan useimmat verkosta yksityistarkoi-
tuksiin tehdyt hankinnat kohdistuivat
kirjoihin ja lehtiin (35 %), seuraavaksi
tietokoneohjelmistoihin (28 %) ja mu-
siikkiin (19 %) (ABS: Use of the Internet
by households, February 2000. Press relea-
se 8147.0. <http://www.abs.gov.au>).

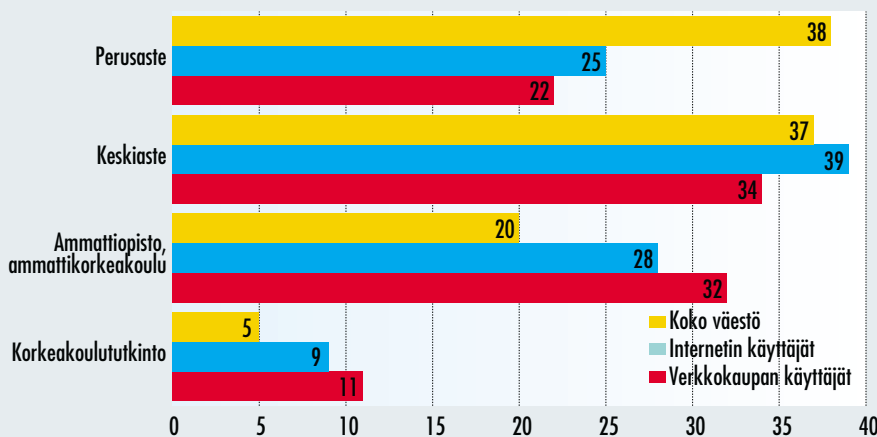
Yhdysvalloissakin kirjat oli suosituin
tuoteryhmä (42 %), CD-levyt ja videot
toiseksi suosituin (38 %) ja tietokoneoh-
jelmistot sekä matkat lähes yhtä suosittu-
ja (29 ja 28 %) (State of the Internet 2000.
United States Internet Council & ITTA Inc.
<http://usic.wslogic.com/intro.htm>).

Ruotsissa järjestys oli musiikki
(38 %), kirjat (36 %), tietokoneohjelmis-
tot (35 %), tietokonelaitteet ja vaatteet

Koko väestön, Internetin käyttäjien ja verkkokaupan käyttäjien jakautuminen ikäryhmittäin elo-lokakuussa 2000, %

Koko väestön, Internetin käyttäjien ja verkkokaupan käyttäjien jakautuminen koulutustason mukaan elo-lokakuussa 2000, %

(Näringsdepartementet: IT och e-handel. http://www.naring.regeringen.se/fragor/it/statistik/itpol_stat_h.htm). Elintarvikkeita suomalaiset tilaavat verkosta harvemmin kuin esimerkiksi ruotsalaiset tai australialaiset. Ruotsissa verkko-ostajista kymmenisen prosenttia oli hankkinut ruokatarvikkeita ja Australiassa 7 prosenttia, kun Suomessa osuus jäi 4 prosenttiin.

Australialaisiin verrattuna suomalaisten maksukäyttäytyminen on täysin erilaista. Lähes kolme neljästä australialaisesta maksoi verkko-ostoksensa saman tien luottokortilla. Suomalaisista verkko-ostajista osuus oli vain kolmannes.

Suomalaiset ostivat kotimaasta enemmän kuin australialaiset. Suomessa kaksi kolmannesta hankinnoista kohdistui kotimaahan, mutta Australiassa vain 39 prosenttia oli ostanut ainoastaan kotimaisia tuotteita ja palveluja, ja yli puolet verkko-ostajista ilmoitti ostaneensa vain ulkomaisista osoitteista.

Matkapuhelin jo yli 3,2 miljoonalla mutta WAP-puhelin vain vajaalla 200 000:lla

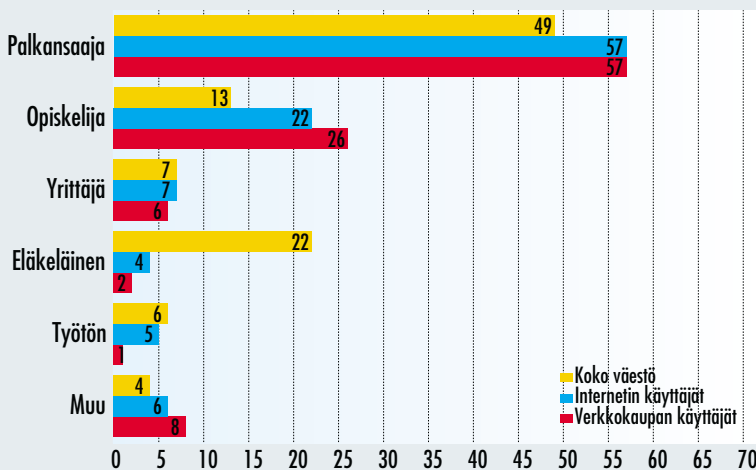
Noin 83 prosentilla 15–74 vuotiaista suomalaisista oli käytössään matkapuhelin.

Matkapuhelimen käyttäjistä neljäsosa oli käyttänyt maksullisia tekstiviestipalveluita, jotka veloitetaan suoraan puhelinlaskussa, kuten uutiset, säätiedot, pörssikurssit ja sanakirjat. Kuitenkin vain alle 4 prosenttia käyttäjistä oli tilannut tai ostanut matkapuhelimellaan esimerkiksi suklaalevyjä, virvoitusjuomia, autopesupalveluita, golfpalloja ynnä muita sellaisia tuotteita ja palveluja, jotka veloitetaan puhelinlaskulla.

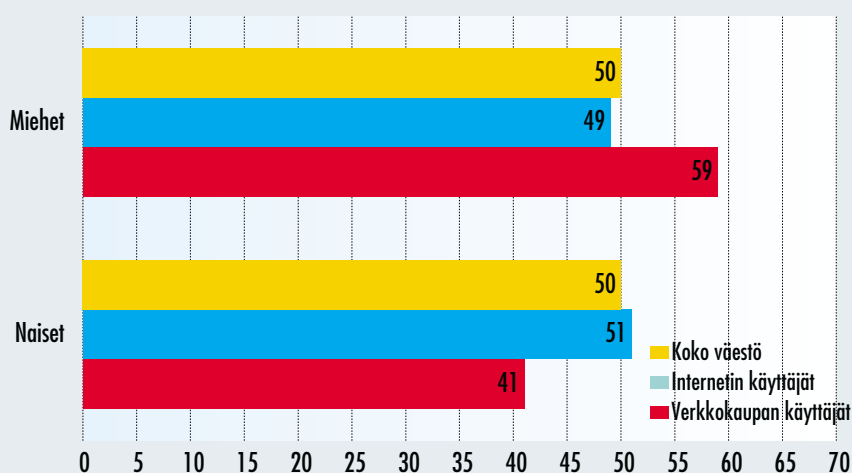
Puhelimen käyttöön liittyvät ominaisuudet, soittoäänät tai logot, eivät sisällyneet näin määriteltyihin palveluihin, ei myöskään pankkiasioiden hoito matkapuhelimella.

WAP-puhelimia kaikista matkapuhelimista oli noin 6 prosenttia.

Koko väestön, Internetin käyttäjien ja verkkokaupan käyttäjien jakautuminen pääasiallisen toiminnan mukaan elo-lokakuussa 2000, %

Koko väestön, Internetin käyttäjien ja verkkokaupan käyttäjien jakautuminen sukupuolen mukaan elo-lokakuussa 2000, %

Johtopäätöksiä

Tuloksia voi tarkastella, paitsi verkkokaupan etenemisen näkökulmasta, myös yhteiskunnan palveluverkon kannalta. Ensinnäkin kokonaisuutena on toistaiseksi vielä vähäistä koko vähittäiskaupan myyntiin verrattuna. Myynti näyttää myös kohdistuvan pääasiassa tuotteisiin, jotka eivät ole päivittäisen elämän kannalta keskeisiä. Toistaiseksi erilaiset lähikaupat eivät ole verkkokaupan uhkaamia. Puhelimen 'suullinen' käyttö kaupankäyntiin näyttää olevan varsin laajaa. Sekin osoittaa, kuinka keskeinen asioiden toimittamisen väline puhuminen on myös ostamisessa.

Jotakin oireellista lienee myös siinä, että IT-viikon tietojen mukaan Amazon ja muut suuret USA:laiset verkkokauppiat ovat alkaneet postittaa tuotekuvastoja asiakkaille. Tässä katsannossa suomalaiset yritykset ovat edenneet ehkä oikeassa järjestyksessä verkkokauppaan eli sitä mukaa kun asiakkaatkin sinne menevät.

Dosentti Juha Nurmela on Tilastokeskuksen haastattelu- ja tutkimuspalvelujen erikoistutkija, joka on analysoinut suomalaisten tieto- ja viestintätekniikan käyttöä usean vuoden ajan.

Lea Parjo toimii erikoistutkijana Tilastokeskuksen yritysten rakenteet -yksikössä ja vastaa tietoyhteiskuntaa kuvaavien tilastojen kehittämisestä.

Maailmankaupan kasvu kiihtynyt

Kansainvälinen kauppa on kohonnut kauppajärjestö WTO:n mukaan uusiin ennätyslukemiin. Syynä on Itä-Aasian talouskriisin hellittäminen ja Yhdysvaltain vahvan talouskasvun jatkuminen. Kaupan vapauttaminen on kokenut kuitenkin takaiskuja, kun WTO:n uutta neuvottelukierrosta ei pystyttykään aloittamaan vuonna 2000 jäsenvaltioiden erimielisyyksistä johtuvista syistä.

Pekka Lith

Maailmankaupan arvo (vienti- ja tuonin keskiarvo) oli Maailman kauppajärjestö WTO:n mukaan 6 930 miljardia dollaria vuonna 1999. Kansainvälinen kauppa on kasvanut jatkuvasti tuotannon kasvua nopeammin. Vuosina 1994–99 maailman bruttokansantuotteen määrä kasvoi 3,7 prosenttia, mutta maailmankaupan määrä lisääntyi peräti 7,3 prosenttia.

Maailmankaupasta teollisuustuotteiden osuus on noin 60 prosenttia, palvelujen 20 prosenttia, kaivannaisten ja polttoaineiden vajaat 10 prosenttia ja maataloustuotteiden vajaat 10 prosenttia. Teollisuustuotteista erityisesti huiputekniikan tuotteiden, kuten tietokoneiden, tietoliikennevälineiden ja konttoritarvikkeiden, kauppa on kasvanut ripeästi 10 viime vuoden aikana.

Aasia talouskriisi ohitettu

Maailmankaupan kasvu hidastui vuonna 1998 Aasian talouskriisin vuoksi. Kauppa alkoi kuitenkin vilkastua vuoden 1999 lopulla, kun Aasian kriisimaat alkoivat elpyä ja Yhdysvaltain talouskasvu jatkui vahvana. Kehitys on ollut alueellisesti kuitenkin epätasaista. Keskimäärin kau-

pan ennakoidaan kasvavan noin 8,5 prosenttia vuosina 2000–2004, jos riskit pysyvät hallinnassa.

Viime vuosikymmeninä palvelukauppa on kasvanut nopeammin kuin tavara-kauppa, mikä on nostanut palvelujen osuutta maailmankaupassa. Palvelujen merkitys on korostunut, sillä teollisuus- ja kehitysmaiden joukossa on suuria merenkulku- ja matkailumaita sekä finanssikeskuksia. 1990-luvulla palvelukaupan kasvu on

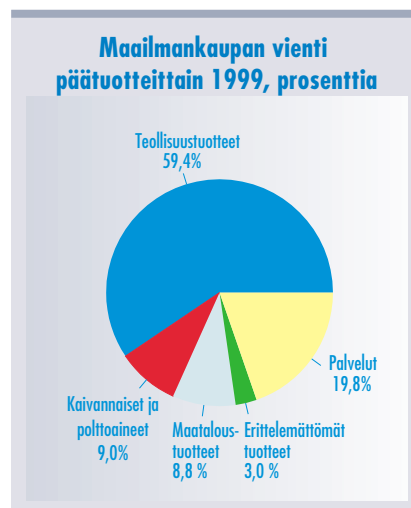
ollut kuitenkin epätasaisempaa kuin tavara-kaupassa.

Maailman päämarkkina-alueet

Maailmantaloudessa voidaan erottaa kolme johtavaa, osittain keskenään kilpailevaa päämarkkina-alueita, jotka ovat Länsi-Eurooppa, Pohjois-Amerikka ja Kaakkois-Aasia. Maailman suurin kauppamahti on Länsi-Eurooppa, jonka osuus maailmankaupasta on 43 prosenttia. Seuraavaksi tulevat Kaakkois-Aasia 23 prosentin ja Pohjois-Amerikka 20 prosentin osuuksillaan.

Kaakkois-Aasialle maailmankauppa oli vientivoittoista. Pohjois-Amerikassa sitä vastoin tuonti on vientiä tuntuvasti suurempaa. Länsi-Euroopassa vienti ja tuonti ovat lähes tasapainossa. Länsi-Euroopan osalta tavara-kaupan alijäämää tasoittaa palveluviennin ylijäämä. Myös Pohjois-Amerikassa ulkomaankauppa on palvelutaseen osalta ylijäämäinen.

Päämarkkina-alueiden ulkopuolelle jäävät Afrikka, Lähi-itä, Latinalainen Amerikka ja Itä-Eurooppa, joiden merkitys maailmankaupassa on vähäinen

Lähde: WTO, Annual Report

Taulukko 1.
Maailman tavara- ja palvelukauppa (viennin ja tuonnin keskiarvo) talusalueittain 1999

	Miljardia dollaria	%	ylijäämäistä (+) alijäämäistä (-)
MAAILMA	6 925	100.0	
Pohjois-Amerikka	1 359	19,6	-
Latinal. Amerikka	368	5,3	-
Länsi-Eurooppa yhteensä	2 998	43,4	-
- EU (15)	2 765	39,9	-
Itä- ja Keski-Euroopan siirtymätaloudet	315	4,5	+
Afrikka	123	1,8	-
Lähi-itä	161	2,3	+
Aasia yhteensä	1 598	23,1	+
- Japani	452	6,5	+
- Kiina	239	3,4	+
- Viisi Itä-Aasian kasvutaloutta	399	5,8	+

Viisi Itä-Aasian kasvutaloutta ovat Etelä-Korea, Indonesia, Malesia, Filippiinit ja Thaimaa. (Lähde: WTO, Annual Report).

huolimatta niiden suhteellisen suuresta väestömäärästä. Suomelle Itä-Eurooppa ja erityisesti Venäjä ja Baltia ovat läheisen sijaintinsa vuoksi kuitenkin tärkeitä markkina-alueita.

Päämarkkina-alueet poikkeavat toisistaan

Länsi-Eurooppa, Pohjois-Amerikka ja Kaakkois-Aasian markkina-alueet ovat kuitenkin luonteeltaan ja kiinteydeltään hyvin erilaisia. Länsi-Euroopan maista valtaosa kuuluu EU:hun, jossa tavoitteena on kiinteä poliittinen ja taloudellinen yhteistyö. Sitä osoittavat muun muassa yhteinen ulkotulli ja ainakin osittain yhtenäinen talouspolitiikka.

Yli 60 prosenttia EU-maiden käymästä kaupasta on sisämarkkinakauppa (EU-maiden vientiä toisiin EU-maihin). Se on kasvanut viime vuosina nopeammin kuin EU:n ulkopuolelle suuntautuva kauppa. EU:n on johtava kaupamaa on Saksa, jonka osuus maailmankaupasta on noin 8–9 prosenttia. Osuus on toiseksi suurin Yhdysvaltain jälkeen.

EU:n uusi laajenemisprosessi tulee lisäämään Euroopan sisäistä kauppa tuntuvasti. EU on päättänyt aloittaa jäsenyysneuvottelut kuuden uuden Itä-Euroopan maan kanssa entisten viiden lisäksi. Ensimmäisten Itä-Euroopan maiden jäsenyys toteutuu vuoden

Maapallolla käytävän kaupan arvo mahtui vielä 7 000 000 000 000 dollariin vuonna 1999.

2005 paikkeilla. Näistä maista etenkin Puolan, Tšekin ja Slovakian taloudet ovat vahvassa nousussa.

Pohjois-Amerikan vapaakauppa-alue Nafta koostuu Yhdysvalloista, Kanadasta ja Meksikosta. Naftassa ei tähdätä kiinteään poliittiseen yhteistyöhön kuten EU:ssa. Kysymys on lähinnä jäsenmaiden sisäisen kaupan vapauttamisesta. Naftalla ei ole yhtenäisiä tulleja muualta maailmasta tuotaville tavaroille, joten se ei myöskään ole alueellinen tulliliitto.

Itä-Aasiassa kaupallinen yhdentymisen on edennyt muita päämarkkina-alueita hitaammin. Maita ovat yhdistäneet vain tuttu yrityskulttuuri ja rajat ylittä-

vät suorat investoinnit, joita varsinkin japanilaiset ovat tehneet alhaisemman kustannustason maihin. Muodollinen taloudellinen yhdentyminen on vasta tuossa, mutta toteutuessaan se voi tuottaa todella suuren liittouman.

Kansainvälinen työnjako muuttumassa

Kansainvälinen työnjako on muuttumassa siten, että Itä-Euroopan ja Aasian matalan palkkatason maat kilpailevat yhä enemmän läntisten teollisuusmaiden markkinoilla. Valuuttakurssimuutosten ja työttömyyden aiheuttaman reaali-palkkojen alentamispaineen vuoksi talouskriisistä toipuvan Itä-Aasian kilpailukyky on lähivuosina erinomainen.

Vaikka Aasian kilpailua on pidetty Länsi-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa hyvin hankalana, niin nopeasti kehittyvät maat ovat olleet myös suotuisia vientikohteita. Toisaalta vanhojen läntisten teollisuusmaiden, kuten Suomen, on vastattava kehittyvien Aasian maiden haasteeseen kehittämällä tuotantoa, joka edellyttää korkeaa koulutusta ja edistynyttä teknologiaa.

Lähi-idän merkitys maailmantaloudessa on supistunut sotilaallisten selkkausten, kauppasaartojen ja alueen yleisen poliittisen epävakauden vuoksi, joskin öljyn hinnan nousu on kohenta-

Taulukko 2.
Maailman johtavat tavarakauppamaat viennin ja tuonnin keskiarvon mukaan 1999

	Miljardia dollaria	%
Yhdysvallat	877	15,2
Saksa	507	8,8
Japani	365	6,4
Britannia	295	5,1
Ranska	293	5,1
Kanada	229	4,0
Italia	223	4,0
Alankomaat	197	3,4
Kiina	188	3,3
Belgia&Luxemburg	177	3,1
Muut maat	2 391	41,6
Maailma	5 742	100,0

Lähde: WTO, Annual Report

USA:n osuus maailman- kaupasta on noin kuudennes.

nut tilannetta. Saharan eteläpuoleisen Afrikan näkymät ovat yleisesti heikot. Kehityksissä toteutuvat katastrofit ja poliittinen rauhattomuus ovat pysyvä riski maailmantaloudessa ja -kaupassa.

Asiantuntijoiden mukaan kansainvälinen kauppa on tehostanut maailmanlaajuisesti voimavarojen kohdentamista ja suurtuotannon etujen hyväksikäyttöä. Kuluttajille kansainvälinen kauppa on merkinnyt suurempaa tuotevalikoimaa ja alhaisempia hintoja. Hyödyistä huolimatta kansainväliselle kaupalle on rakennettu monia esteitä, kuten tulleja ja määrällisiä rajoituksia.

GATT-järjestelmästä Maailman kauppajärjestöön

Valtiot ovat perustelleet kaupan rajoituksia omavaraisuuden varmistamisella, uusien teollisuusalojen tukemisella, kotimaisen tuotannon suojelulla ja maksutaseongelmilla. Vuonna 1947 perustettu GATT-järjestelmä on vapauttanut kuitenkin huomattavasti tavara-kauppaa, kun jäsenmaiden välisiä tulleja ja muita kaupan esteitä on asteittain alennettu ja poistettu.

Vuosina 1986–94 käydyin Uruguayn neuvottelukierroksen tuloksena sovitettiin entistä laajemmasta vapaakaupasta. Tuloksena oli palvelualojen puitesopimus GATS. Puitesopimus takaa, että palveluihin, kuten teleliikenteeseen, ra-

Japanin osuus maailman- kaupasta on pienempi kuin Saksan.

mus voi avata uusia mahdollisuuksia Euroopan ulkopuolisilla markkinoilla. Sopimus ei ole silti merkinnyt mitään dramaattista muutosta aiempaan, sillä muun muassa Länsi-Euroopan osalta kauppa vapautui maamme EU-jäsenyyden myötä.

Saksan osuus maailman- kaupasta on puolet USA:n osuudesta.

hoitukseen ja rakentamiseen, sovelletaan samanlaisia suosituimmuuden, syrjimättömyyden ja kansallisen tasa-vertaisen kohtelun periaatteita kuin tavariin.

Neuvottelukierroksen yhteydessä perustettiin Maailman kauppajärjestö WTO, josta tuli edeltäjänsä GATT-järjestelmää selvästi voimakkaampi järjestö. Yhdenmukainen riitojen ratkaisumenetelmä takaa sen, että sopimusten rikkojia voidaan rangaista ja riitoja sovitella entistä tiukemmin. Kiina ja Venäjä eivät ole vielä WTO:n jäseniä, mutta Kiina hyväksyttäneen piakkoin.

WTO-sopimus antanee lisävauhtia Suomen kaltaiselle pienelle, viennistä riippuvaiselle taloudelle. Samalla sopi-

Neuvottelut keskeytyksissä

Merikuljetusten osalta kauppaneuvottelut ovat olleet keskeytyksissä vuodesta 1996 lukien, koska WTO:n jäsenmaat eivät ole päässeet yksimielisyyteen sopimuksesta. Seuraavalla neuvottelukierroksella asialistalla ovat myös ns. asiantuntijapalvelut (suunnittelupalvelut yms.). Tätä tarkoitusta varten WTO:n on perustanut asiantuntijapalveluja käsittelevän työryhmän.

Maailmankaupan pelisääntöjen kehitys koki pahan takaiskun Seattlessa loppuvuonna 1999, kun uutta neuvotteluprosessia ei pystytty käynnistämään. Tämä johtui WTO:n jäsenten suuresta lukumäärästä (n. 130 maata) ja maiden erilaisista kauppapoliittisista tavoitteista. WTO:a ovat varjostaneet järjestön toimintaa vastustaneet mielenosoitukset Seattlessa ja Prahassa.

Lähteitä:

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etlä: Suhdanne 1/2000 ja 2/2000, Helsinki 2000
Lith, Pekka: Maailmantalous ja Suomen ulkomaankauppa. Markkinointi-instituutti, Helsinki 2000

Maailman kauppajärjestö WTO: Annual Report, 2000

Taulukko 3.
Maailman johtavat palvelukauppamaat viennin ja tuonnin keskiarvon mukaan 1999

	Miljardia dollaria	%
Yhdysvallat	217	16,2
Saksa	102	7,6
Britannia	91	6,8
Japani	87	6,5
Ranska	69	5,2
Alankomaat	50	3,7
Espanja	43	3,2
Belgia&Luxemburg	37	2,8
Kanada	35	2,6
Itävalta	31	2,3
Muut maat	576	43,0
Maailma	1 338	100,0

Lähde: WTO, Annual Report

EU:n maatalouden kehitys:

Maatalousmaan ala pysynyt, tilarakenne muuttunut nopeasti

Simo Tiainen

Maatilojen määrä on vähentynyt selvästi ja keskimääräinen tilakoko on kasvanut EU-maissa viime vuosikymmeninä. Maatalousmaan kokonaispinta-ala ei ole kuitenkaan juurikaan muuttunut.

EU:n kuudessa perustajamaassa on nykyään yli kolme miljoonaa maatilaa vähemmän kuin yhteisen maatalouspolitiikan alkuaikoina 1960-luvun puolivälissä. Perustajajäsenethän ovat Ranska, Saksa, Italia, Hollanti, Belgia ja Luxemburg.

Yksistään Ranskassa tilojen määrä väheni vuosina 1967–97 noin miljoonalla. Saksassa tilojen määrä supistui samana ajanjaksona noin 700 000:lla. Vastaava kehitys on tapahtunut Italiaa lukuun ottamatta myös muissa EU:n perustajamaissa.

Italiassa maatilojen määrä on vähentynyt selvästi hitaammin kuin muu-

alla. Tämä on johtunut käytännöstä, jossa tiloja on pilkottu niiden siirtyessä sukupolvelta toiselle. Vuosina 1967–97 maatilojen määrä väheni kuitenkin myös Italiassa runsaat 20 prosenttia noin 660 000 tilaan. EU:n perustajamaiden nykyisestä noin 3,7 miljoonasta maatilasta lähes kaksi kolmasosaa sijaitsee Italiassa.

EU:n ensimmäisessä laajentumisessa vuonna 1973 mukaan liittyivät vahvat maatalousmaat Tanska, Irlanti ja Britannia. Tilojen määrän perusteella tarkastellen maatalouden rakennemuutos on tämän jälkeen ollut Tanskassa ja Irlannissa nopeampaa kuin EU:n perustaja-

maissa keskimäärin. Vuosina 1975–97 on maatilojen määrä väheni Tanskassa 52 prosenttia ja Irlannissa 35 prosenttia. Britanniassa, jossa maatilojen keski-
koko on aina ollut hyvin suuri, tilojen määrä väheni samana ajanjaksona ainoastaan 17 prosenttia. Vuonna 1997 maatilojen määrä Tanskassa oli 63 000, Irlannissa 148 000 sekä Britanniassa 233 000.

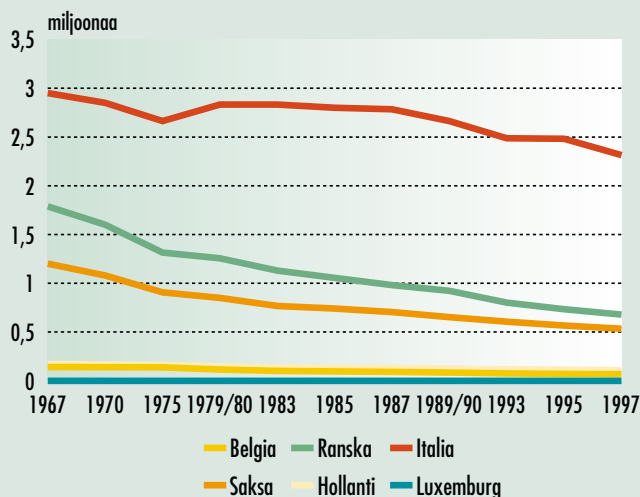
Vuonna 1985 liittyi Kreikka EU:n jäseneksi ja kaksi vuotta myöhemmin mukaan tulivat Espanja ja Portugali. Kahdessa viime mainitussa maassa maatilojen määrä on vähentynyt tämän jälkeen nopeasti. Vuosina 1987–97 tilojen määrä pieneni Portugalissa 35 prosenttia ja Espanjassa 32 prosenttia. Sitä vastoin Kreikassa tilamäärä väheni 14 prosenttia, mikä on selvästi vähemmän kuin EU 12 -maissa keskimäärin. Vuonna 1997 maatilojen määrä oli Kreikassa 821 000, Portugalissa 416 000 ja Espanjassa 1,2 miljoonaa.

Toistaiseksi viimeisimmässä EU:n laajentumisessa, vuonna 1995, jäseneksi liittyivät Suomi, Ruotsi ja Itävalta. Eurostatin tilastoja maatalouden rakenteesta on näistä maista käytettävissä vuosilta 1995 ja 1997. Itävallassa tilojen kokonaismäärä väheni vuosina 1995–97 runsaasta 220 000:sta 210 000:een eli noin 4,5 prosenttia.

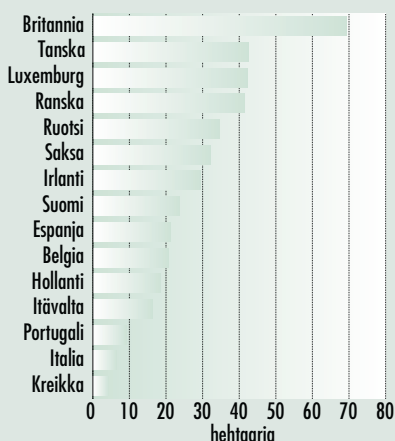
Suomessa maatilojen määrä on vähentynyt selvästi nopeammin. Vuonna 1995 Suomessa oli 101 000 maatilaa ja kaksi vuotta myöhemmin runsaat 91 000 tilaa eli noin 10 prosenttia vähemmän. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen mukaan maatiloja on Suomessa on noin 83 000, joten sama kehitys on jatkunut edelleen.

Kehitys Ruotsissa muodostaa poikkeuksen koko EU:ssa. Eurostatin mukaan maatilojen määrä lisääntyi Ruotsissa vuodesta 1995 vuoteen 1997 muutamalla sadalla runsaaseen 89 000 tilaan. Lienee historiallisesti maininnan arvoinen asia, että Ruotsin maatilojen määrä on mitä todennäköisimmin vastikään ylittänyt Suomen maatilojen määrän – tai pikemminkin Suomen maatilojen määrä on juuri alittanut Ruotsin tilamäärän.

**KUVIO 1.
MAATILOJEN LUKUMÄÄRÄN KEHITYS EU:N PERUSTAJAMAISSA 1967–97**

KUVIO 2.
KESKIMÄÄRÄINEN PELTOALA MAATILAA
KOHDEN EU-MAISSA 1997

Maatalousmaan kokonaisala lähes ennallaan

Useimmissa EU-maissa maatalousmaan alan muutos on viime vuosikymmenten aikana ollut vähäinen. Saksojen yhdistymisen jälkeen, vuodesta 1990 lähtien, on silloisten 12 jäsenmaan maatalousmaan kokonaisala lisääntynyt ainoastaan 0,3 prosenttia. (Saksojen yhdistyminen kasvatti maatalousmaan alaa EU:ssa noin 4,2 miljoonaa hehtaaria eli vajaat 4 prosenttia). Nykyisessä EU:ssa maatalousmaan kokonaisala on runsaat 128 miljoonaa hehtaaria, josta Suomen osuus (2,17 miljoonaa hehta-

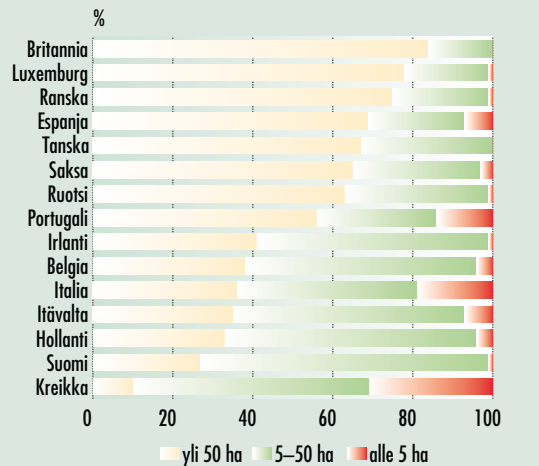
ria) on noin 1,7 prosenttia. Maatalousmaan kokonaisalaan luetaan kuuluvaksi säännöllisesti viljelyksessä olevan peltoalan lisäksi myös pysyvien niittyjen ja laidunten ala sekä monivuotisten kasvien (esimerkiksi viinin) viljelyala. EU:n maatalousmaa vastaa nelinkertaisesti Suomen maapinta-alaa.

Tapahtuneesta kehityksestä on luonnollisesti seurannut, että jatkavien tilojen keskimääräinen peltola on kasvanut selvästi (kuvio 2). Esimerkiksi Ranskassa ja Tanskassa on maatilojen keskimääräinen peltola kaksinkertaistunut vuodesta 1975. Tilastollisesti näin on tapahtunut myös Saksassa, mutta peltoalan kokonaiskasvu aiheutuu paljolti Saksojen yhdistymisestä. Keskimääräinen tilakoko oli Saksan demokraattisessa tasavallassa paljon suurempi kuin Saksan liittotasavallassa. Suomalaisen maatilan keskimääräinen peltola (23,8 ha vuonna 1997) on jonkin verran koko EU:n keskiarvoa suurempi.

Etelä-Euroopassa paljon pientiloja

Maataloustuotanto on pääosin loppunut pienillä tiloilla. Samalla tuotannon-

KUVIO 3.
MAATALOUSMAAN SUHTEELLINEN JAKAUTUMINEN
ERI KOKOISILLE TILOILLE EU:SSA 1997

tekijät ovat siirtyneet jatkaville tiloille, joiden suhteellinen osuus on luonnollisesti kasvanut. Useissa EU-maissa yli 50 hehtaarin tiloilla on noin kaksi kolmasosaa maan peltoalasta, Britanniaassa jopa noin 85 prosenttia (kuvio 3).

Pienten, alle 5 hehtaarin tilojen peltoalan osuus Pohjois- ja Keski-Euroopan maissa on yleisesti hyvin vähäinen. Sitä vastoin Etelä-Euroopassa pienten tilojen merkitys myös tässä suhteessa on hyvin huomattava. Esimerkiksi Kreikassa noin kolmasosa maatalousmaasta on alle 5 hehtaarin tilojen hallussa. Italiassakin alle 5 hehtaarin tilat hallitsevat noin viidesosaa peltoalasta.

Suomessa runsas neljännes maatalousmaasta oli yli 50 hehtaarin tilojen hallussa vuonna 1997. Alle 5 hehtaarin tilojen osuus maatalousmaasta oli vain noin 1 prosenttia. Näin tarkastellen Suomen maatalouden rakenne muistuttaa tilarakennetta Irlannissa, Hollannissa ja Belgiassa. Tilanne Suomessa vuonna 1997 oli samankaltainen kuin Tanskassa vuonna 1975. Rakenteellinen ero tällä hetkellä esimerkiksi Ruotsiin ja Tanskaan on varsin selvä. Näissä maissa yli 50 hehtaarin tilojen hallussa on selvästi yli 60 prosenttia maatalousmaasta, mikä on yli kaksi kertaa enemmän kuin vastaava osuus Suomessa.

Simo Tiainen on maataloustutkija.

Eurostat kokoaa rakennetilastoja maataloudesta parin vuoden välein

Artikkelissa käytetyt tilastot ovat peräisin EU:n tilastoviraston Eurostatin julkaisemista maatalouden rakennetilastoista. Eurostat kokoaa tilastoja jäsenmaiden maatalouden rakenteesta 2–3 vuoden välein, yhteensä neljä kertaa kymmenen vuoden aikana. Yksi näistä tilastotutkimuksista on kaikki maatilat kattava maatalouslaskenta, joka suurimmassa osassa EU:n jäsenmaita on toteutettu vuoden 2000 aikana. Maatalouden rakennetutkimuksien tulokset muodostavat Eurostatin ylläpitämän EUFARM-tietokannan.

Eurostatin rakennetilastoja on käytettävissä vain EU:n jäsenmaista.

EU:n laajentuessa mukaan tulleista maista on tilastoja siten käytettävissä liittymisen jälkeiseltä ajalta. Esimerkiksi Espanjaa ja Portugalia koskevia tilastoja on olemassa vuodesta 1987 lähtien. Suomea, Ruotsia ja Itävaltaa koskevia tilastoja on tällä hetkellä käytettävissä vain vuosilta 1995 ja 1997.

Myös Suomen maatalouslaskenta 2000 muodostaa seuraavan Eurostatin toimitettavan rakennetilastoaineiston. Tilaston tuottamisesta Suomessa vastaa Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus TIKE.

TIETOAJAN SISÄLTÖ 2000

Aihealue

Lehden nro

Aluekehitys

Aluekatsaukset 1999.....	1
Kunnat ja kuntapohjaiset alueajat	4
Alue-erojen kasvu pysähtymässä	6
Kaupunki- ja seutuindikaattorit – Tilastokeskuksen uusi tilastopalvelu	10
Alueelliset tuloerot kasvavat kuntien sisällä	10
Kuntien talous entistä herkempää suhdanteille	10

Asuminen ja kulutus

Asuntojen hallintamuodot murroksessa 90-luvulla	2
Yhä useampi asuu yksin	2
Seuraava kulutustutkimus ensi vuonna	8
Uhanalaiset ruokalajit	8

Talous ja yritykset

Atk-palvelualan vientitodukset korkealla	1
Tuottavuus huipussaan laman jälkeen	2
Hiuskarvan varassa	3
Lama vauhditti talouskasvun rakennemuutosta	4
Elävän musiikin markkinat Suomessa	4
Savikiekoista digitaalikaan	4
Tilasto 200 000 yrityksen tilinpäätöksistä	5
Ala jota trendit eivät heiluttele	5
Maatalouslaskenta Suomessa 10 vuoden tauon jälkeen	6
Yksityinen liikuntabisnes – pieni mutta kasvava ala	6
Elinkelpoinen ja omavarainen kolmas sektori	6
Ravintola-ala kaipaa veronalennuksista lisäpiristettä	7
Kunnat kilpailuttamaan ateriapalvelujen tuottajia	8

Investoinnit kasvussa – mutta kaukana huippuvuosien tasosta	8
Optiot – palkkaa vai myyntivoittoa?	8
Inflaatiopeikko – vaiko euro heikko?	9
Bensiinin kallistumisesta vain puolet maailman- markkinahintojen nousua	9
Rakennustuotanto kohta 80-luvun huippuvuosien tasolla	9
Sosiaalikulustannusten osuudet Suomessa alle EU:n keskitason	10
Lama ohi taidemarkkinoilla	10
Suomen yritysten kannattavuus kolminkertaistunut lamavuosista	11

Tilastot, tutkimus, tietoyhteiskunta

Sähköistä palvelua ja kauppaa tilastoilla	1
Rakentamisen ja asumisen vilkas vuosi kirjassa	2
Maailman ensimmäinen suhdannetiedon wap-palvelu ...	3
Matkalla mobiiliin informaatioyhteiskuntaan	3
Tietoyhteiskunta jakaa suomalaisia	3
Yksi reikä yhä leveämmässä ja paksummassa puhelinpeitossa	3
Tiedon tulvassa purjehtimisen taito	3
Mikä maa? Mikä valuutta?	4
Matkapuhelin yhdistää suomalaisia jakautuneessa tietoyhteiskunnassa	6
Matkapuhelin useimmilla – verkkoyhteys vähemmistöllä	6
Maankäytölle suomalainen luokitus	7
Suomen sektoriluokitus EU-ruutuun	7
Eurooppa-raportista Economic Trends	8

WebStat poimii tilastot verkosta	12
Lyhyt johdatus kuohuviiniin lukuihin	12
Tilastouutisten mahti	12

Työmarkkinat

Naisten työllistyminen lisännyt lasten kotihoitoa	4
Väkivalta lähes yhtä yleistä kuin tapaturmat	11
Työttömyysluvut rekistereistä vai työvoimatutkimuksista	12
Työvoimatutkimus reagoi herkästi työmarkkinoiden muutoksiin	12

Vaalit

Naisten vaikea valinta	1
www.tilastokeskus.fi/vaalit kertoo kunnallisvaalien taustat ja tulokset	10

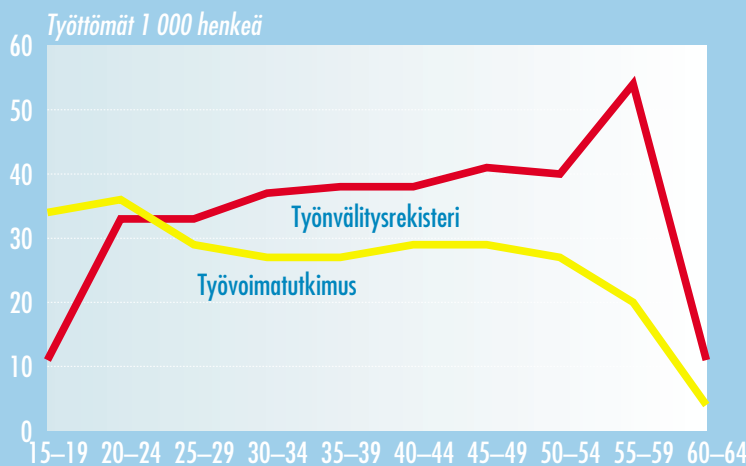
Väestö

Kuinka voi suomalainen?	1
Totuus 90-luvun muuttoaalosta	1
Koulutus elämäntietojen määrittäjänä	1
Ovi avoinna tekniikan, tiukassa kulttuurin aloille	1
Koulutusrakenteen 1998: joka toisella tutkinto	4
Varo keskiviikkoa ja iltapäivää	5
Tietoa lasten tapaturmista	5
Miesten kotitapaturmat lisääntyneet	5
Pelkoa enemmän, vammoja vähemmän	5
Asutun Suomen väestötiheys ylittää 50 asukasta neliökilometrillä	5
Tuore muuttaja muuttoaltis	7
Selvä enemmistö avioliitoista on kestänyt	7
Puolet suomalaisista	9
Lähikuva väestöräjähdyksestä	9
Lapset muuttoliikkeen pyörteissä	10
Vuoden päättyessä väestölaskenta	11
Lapset... ..	11
Etäisyydet	11
Joka kymmenes on ainokainen	11

Ympäristö ja energia

Ympäristökustannukset seurataan paremmin ja helpommin	1
Suomen talous kuluttaa luonnonvaroja USA:n tahtiin ...	7
Materiaalivirtailinpidon kehittäminen jatkuu	7
Talonrakennusjätteestä neljännes hyödynnetään	7
Polttoaineen hinnannousu käänsi liikenteen kestävälle tielle	11
Monimuotoinen ympäristöala	12

TYÖTTÖMÄT IKÄRYHMITÄIN TYÖVOIMATUTKIMUKSEN JA TYÖNVÄLITYSREKISTERIN MUKAAN 1999

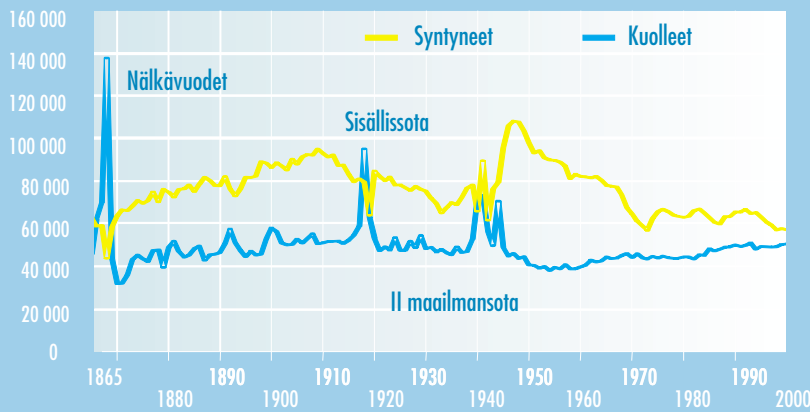

TIETOAJAN SISÄLTÖ 2000

Aihealue

Lehden nro

SYNTYNEET JA KUOLLEET 1865–2000

12/00

Muut

Pysyviä ja kasvavia tuloeroja	2
Tulot kasvoivat neljä prosenttia – vai kasvoivatko?	4
Vuosikymmen Tietoaikaa	5
Mikkelin seutu on Suomen suurin kesämökkialue	8

Kansainvälinen katsaus

EU kasvoi vajaalla miljoonalla – valtaosin muuttoliikkeestä	1
Euroalueen työttömyys pysyi alle 10 prosentissa...	1
...inflaatio kiihtyi	1
Lämpimin vuosikymmen ja vuosisata tuhanteen vuoteen	1
Nälkäkatastrofit ja enimmillään ihmisten aiheuttamia	1
Euroalueen työvoimakustannusten nousu nopeinta Hollannissa ja Suomessa	2
Palvelukseen halutaan miljoona informaatioammattilaista	2
Luotonanto voimakkaassa kasvussa	2
EU:n talouskasvu kiihtynyt	2
Inflaatio nostaa päätään	2
Sosiaaliturvamenojen osuus EU:n taloudesta pieni edelleen	3
Yksityinen kulutus veti EU:n talouskasvua	3
Ipeiros köyhin, Lontoo vaurain	3
Puolet ruotsalaisista saa eläkettä 60-vuotiaana	3
Ruotsiin Emmoja ja Oscareita	3
Entistä kattavampi euroinflaatio nousi kahteen prosenttiin	4
Maataloustulot laskivat kolme prosenttia	4
Maatalous keskittynyt rajusti EU:ssa	4

Suomessa EU:n toiseksi korkein autovero	5
Euroalueen ja EU:n bkt kasvoi 3,0 %	5
Euroinflaatio 2,1 %	5
Euroalueen vähittäiskauppa lisääntyi 2,3 %	5
Teollisuuden tuottajahinnat nousivat 5,7 % euroalueella	5
EU-ehdokkaiden alueista vain Praha ja Bratislava yli 75 % keskiarvo-bkt:sta	5
EU-eläkeläiselle vuosi lisää elinikää 10 vuodessa	6
Euroinflaatio hidastui 1,9 prosenttiin	6
Aids-tapaukset vähenivät puoleen 4 vuodessa	6
Euroalueen teollisuustuotanto lisääntyi 0,6 %	6
Katastrofaalinen vuosi 1999	7
EU:n talouskasvu 0,7 prosenttia alkuvuonna	7
Euroinflaatio 1,9 prosentissa	7
Eurotyöttömyys vähentynyt miljoonan vuosivauhdilla	7
Työ ei määrää ruotsalaisten muuttopäätöksiä	7
Koulutusajanodote OECD-maissa 16,4 vuotta	8
Kreikassa pienet koulutusmenot	8
Tiekuolemat lisääntyivät vain Kreikassa	8
Sähkö halventunut eniten Pohjois-EU:ssa	8
Euroinflaatio kiihtyi 2,4 prosenttiin	8
Euroalueen bkt kasvoi 0,9 %	8
Euroalueen työttömyys edelleen 9,2 %	8
Yli puolet kuolleista lapsia ja nuoria kehitysmaissa	9
Botswanassa joka kolmannella HIV	9
EU-väki kasvoi hiukan	9
Euroinflaatio pysyi 2,4 prosentissa	9
Nopea väestönkasvu jatkuu USA:ssa	10
EU:n vaihtovaje 15 miljardia euroa	10
Bkt kasvoi 0,9 %	10

Euroinflaatio hidastui 2,3 prosenttiin	10
Euroalueen julkinen alijäämä supistui 1,3 prosenttiin	10
Euroalueen ulkokaupan ylijäämä 4,9 miljardia	10
Sveitsi kärjessä televiestintämenoissa	11
Liettuan väestö vähenee	11
Euroinflaatio kiihtyi 2,8 prosenttiin	11
Euroalueen teollisuustuotanto lisääntyi 0,2 %	11
EU:n vaihtovaje 10,5 miljardia euroa	11
Vähittäiskauppa lisääntyi euroalueella 2,4 % ja EU:ssa 3,0 %	11
Maailman kylä kaupunkimaistuu	12
Euroinflaatio 10/99–10/00: Lisäystä 2,7 %	12
Euroalueen teollisuustuotanto 8–9/00: Kasvua 0,8 %	12
Euroalueen ulkokauppa 9/00: Ylijäämä 3,3 miljardia	12

Vakiopalstat

Relander

eStatistics	1
Keskittyminen ruokki keskittymistä	2
Lehmätkin lentävät...	3
Työ ei lopu, vaikka perinteiset työpaikat katoavatkin	4
Eurooppalaista tilastopalvelua	5
Inflaatio – ongelma vai ei?	6
Vertailtavuutta ja sisältöä yritysten tulosraportointiin	7
Työttömyyden alueelliset erot säilyneet	8
Puoli miljoonaa lukutaidotonta	9
Yrittänyttä ei enää laiteta	10
Toisaalta ja toisaalta	11
Kilpailukykyä löytyy	12

Kuuselan kuvat

Tekstit tekevät kuvion	1
Kuvion tekijän muistilista	2
Järjestystä esityksiin	3
Värit vaikuttavat	4
Virheitä piirakassa	5
Säännönmukaisuuden olemus	6
Kuva-aiheet lisäävät huomioarvoa	7
Älä katkaise visuaalista vertailtavuutta	8
Peikkojen kuvaamisessakin pätevät säännöt	9
Mielikuvituksella lisää havainnollisuutta	10
Nightingalen ruusu	11
Pisteen nutistelua	12

HUOMI!

Lista ei sisällä kotimaan katsauksen uutisia.

Muuttovirta vie teknologiaseuduille

Kuntien välinen muutoliike oli viime vuonna kaikkien aikojen toiseksi suurin, 265 000 muutttoa. Virta vie, varsinkin opiskelijoita, yliopistopaikkakunnille. Niistä eniten kasvavat seudut, joille on syntynyt paljon

Nokia-vetoisia huipputeknologian työpaikkoja.

Suhteellisesti eniten kasvoi vuonna 2000 Oulun seutukunta, jonka väkimäärä nousi yli 4000 hengellä. Määrällisesti Helsingin seudun yli 13 000 hengen kasvu oli suurin.

Suhteessa eniten väkeä menetti Koillis-Lapin seutukunta 644 hengen väenvähennyksellään. Yli 600 hengen menetyksen kokivat myös Ylä-Kainuun, Nivala-Haapajärven, Kemi-Tornion sekä Kotka-Haminan seutukunnat. Kaikkein eniten väkeä menetti kuitenkin Ylä-Savon seutukunta; 930 henkeä.

mäisen vuoden aikana. Muiden suuralueiden, myös merkittävää tukea EU-rakennerahastosta saaneiden Itä- ja Pohjois-Suomen bkt:n arvo asukasta kohti on laskenut suhteessa kokomaan keskiarvoon. Tiedot käyvät ilmi uusista alueellisista bkt-laskelmista vuosille 1998 ja 1999. Vuoden 1999 tiedot ovat ennakkotietoja.

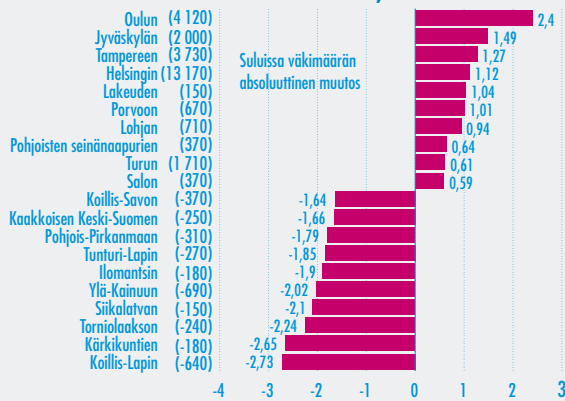
Uusimaa ja Ahvenanmaa parantaneet asemaansa EU-kaudella

Suuralueista vain Uusimaa ja Ahvenanmaa ovat parantaneet suhteellista asemaansa EU-jäsenyyden viiden ensimmäisen

Itä-Suomi alle EU-tukirajan

Itä-Suomen kehitys on ollut heikointa koko maan kehitykseen verrattuna. Alueen bkt:n arvo asukasta kohti alitti vuosina 1994-96 täpärästi EU-rakennerahastojen 75 prosentin tukikriteerin. Myös seuraavien kolmen vuoden 1997-99 keskiarvo jää hieman kriittisen rajan alapuolelle.

ENITEN VÄESTÖLTÄÄN SUURENNEET JA PIENENNEET SEUTUKUNNAT 2000, %

TILASTOUUTISIA

29.12. Vähittäiskaupan myynti kasvoi 1,6 prosenttia lokakuussa

Tukkukaupan kauppapäiväkorjattu myyntimäärä kasvoi 2,5 prosenttia viime vuodesta. Auto-kaupan myynti väheni 5,7 prosenttia. (s. 23)

29.12. Teollisuustuotannon vahva kasvu jatkui marraskuussa

Teollisuuden työpäiväkorjattu tuotanto oli marraskuussa 17 prosenttia suurempi kuin vuoden 1999 marraskuussa. Tämä ennakkotieto perustuu Tilastokeskuksella 28. joulukuuta käytettävissä olleisiin tietoihin.

27.12. Väkiluku vuodenvaihteessa 5 181 400 (s. 27)

27.12. Rakennusyritysten liikevaihto kasvoi 12 prosenttia heinä-syyskuussa (s. 23)

22.12. Osakkeiden myyntivoitot kasvattivat puhelin-yhtiöiden tuloista

Puhelin-yhtiöiden liikevaihto oli 20,5 miljardia markkaa vuonna 1999. Liikevaihto kasvoi 16 prosenttia edellisvuodesta. Merkittävien tulostekijä puhelin-yhtiöiden

tilinpäätöksissä oli kuitenkin osakkeiden myyntivoitot. Mobiilipuolella tapahtuneet omistusjärjestelyt ja pörssiin listautumiset tuottivat yhteensä noin 1,7 miljardin markan myyntivoitot. Puhelin-yhtiöiden tilikauden tulos kasvoikin yli kaksinkertaiseksi ja oli 3,7 miljardia markkaa vuonna 1999. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkaisemasta Liikenteen tilinpäätöstietoja 1999 -julkaisusta, joka sisältää tilinpäätöstietoja ja tunnuslukuja vesiliikenteestä, lastinkäsittelystä, matkatoimistoista, huollinnasta ja puhelinliikenteestä.

22.12. Rakennuslupien kuumäärä väheni 11 prosenttia lokakuussa (s. 21)

21.12. Tieliikenteessä kuoli marraskuussa 31 ihmistä

Kuolleita oli 8 ja loukkaantuneita 9 vähemmän kuin vuoden 1999 marraskuussa.

20.12. Tulot lisääntyivät selvästi viime vuonna ja tuloerot kasvattivat edelleen (s. 22)

20.12. Työllisyys ja työttömyys marraskuussa 2000

- Työllisiä 52 000 enemmän kuin vuotta aiemmin
- Työllisyysaste 66,8 prosenttia
- Työttömyysaste 8,7 prosenttia, työttömänä 224 000 henkeä
- Työnvälityksessä 19 000 uutta avointa työpaikkaa

18.12. Graafinen viestintä kasvatti joukkoviestintän liikevaihtoa viime vuonna (s. 20)

18.12. Tuottajahinnat nousivat lokakuusta marraskuuhun 0,1 – 1,0 prosenttia (s. 26–27)

15.12. Teollisuustuotanto kasvoi lokakuussa ennätykselliset 18,3 prosenttia edellisvuodesta (s. 20)

15.12. Inflaatio marraskuussa 4,0 prosenttia (s. 25)

14.12. Peruskoulujen määrä väheni edelleen (s. 27)

14.12. Yöpymistien määrä majoi-tusliikkeissä kasvoi lokakuussa prosentin (s. 27)

14.12. Tieto- ja viestintätekniikkasektori merkittävä työllistäjä Pohjoismaissa (s. 24)

14.12. Kuluttajabarometri: 350 000 kotitaloutta sijoittanut rahastoihin (s. 22)

12.12. Rakennuskustannukset nousivat vuodessa 3,2 prosenttia (s. 21)

11.12. Henkilöstökoulutusta eniten suurissa yrityksissä

Henkilöstökoulutukseen osallistui vuonna 1999 yhteensä 838 000 palkansaajaa eli 43 prosenttia palkansaajista. Osallistuneiden osuus oli samansuuruisen myös vuotta aiemmin.

7.12. Kuorma-autojen tavaramäärä heinä-syyskuussa viime vuoden tasolla

Maa-aineskuljetukset lisääntyivät 2 prosenttia, kun sen sijaan muiden tavaroiden kuljetukset vähenivät 3 prosenttia.

1.12. Uudisrakennuksia aloitettiin heinä-syyskuussa viidennes edellisvuodesta vähemmän (s. 21)

1.12. Kuluttajien luottamus talouteen vahvistui hieman marraskuussa (s. 23)

Maakuntien erot kasvaneet

Uudenmaan bkt:n kasvu on ollut vuosina 1995-99 nopeinta. Sen tuotannon arvo asukasta kohti on yli 40 prosenttia korkeampi kuin maassa keskimäärin. Toisena on selvästi Ahvenanmaa. Varsinais-Suomen bkt/asukas-lukema on lähellä maan keskiarvoa ja on kolmanneksi suurin ennen Etelä-Karjalaa.

Kainuun kehitys on vuosina 1995-99 ollut maan heikointa. Kainuun bkt/asukas-lukema on neljän vuoden aikana ollut alle 70 prosenttia koko maan keskimääräisestä. Viime vuosikymmenen alkupuolelta Kainuu on koko maahan verrattuna pudonnut noin 10 prosenttiyksikköä. Toi-

seksi pienin bkt/asukas on Etelä-Pohjanmaalla ja kolmanneksi pienin Etelä-Savossa.

Salo seutukuntien kärkeen

Seutukuntien kärkeen bkt/asukas-mittarilla on noussut Salo menestyvän informaatio- ja tietoliikenneklusterinsa vauhdittamana. Toisena on Helsingin seutukunta palvelualojen kasvun johdosta ja kolmantena Maa-riianhaminan seutukunta meriliikenteen ansiosta. Neljäntenä on perinteisestä teollisuudesta tuotannon arvonsa saava Imatran seutukunta. Viidentenä on Oulu, pääosin informaatio- ja tietoliikenneklusterin ripeän kehityksen ansiosta.

Kasvu jatkui ripeänä

Kokonaistuotannon määrä Koli lokakuussa peräti 8,1 prosenttia suurempi kuin vuoden 1999 lokakuussa. Syyskuussa tuotannon kasvu oli 5,5 prosenttia.

Lokakuun kasvua veti sähköteknisten tuotteiden huikea 74 prosentin kasvu, mutta myös maa- ja metsätalouden tuotanto kasvoi reilusti hyvän viljasadon ja lisääntyneiden markkinahakkuiden ansiosta.

Bkt kasvoi heinä-syyskuussa 5,6 prosenttia verrattuna vuoden 1999 heinä-syyskuuhun. Talous on nyt kasvanut yhtäjaksoisesti vuoden 1993 loppupuolelta lähtien.

Talouden kasvu pohjautui heinä-syyskuussa voimakkaasti lisääntyneeseen vientiin. Vienti

kasvoi 19 ja tuonti 11 prosenttia.

Vuonna 1999 bkt kasvoi tarkistettujen lukujen mukaan 4,2 prosenttia eli hieman enemmän kuin aiemmin arvioitiin. Yritysten toimintaylijäämä, joka vastaa karkeasti liikevoittoa, ylsi uuteen ennätykseen, 115 miljardiin markkaan. Kasvua edellisvuodesta oli 5 prosenttia. Liikevoitostaan yritykset maksoivat osinkoja 39 miljardia markkaa ja välittömiä veroja 29 miljardia markkaa. Molempia maksettiin vuonna 1999 enemmän kuin koskaan aiemmin.

Lähteet: Kokonaistuotannon kuukausikuvaaja 2000, lokakuu. Kansantalouden tilinpito 2000, 3. vuosineljännes. Kansantalouden tilinpito 1991-1999.

KOKONAISTUOTANNON KUUKAUSIKUVAAJA

	2000					
	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka
	Muutos edellisen vuoden vastaavasta kuukaudesta, %					
Kokonaistuotanto	8,1	5,1	4,3	6,7	5,5	8,1

KANSANTALouden KYSYNTÄ JA TARJONTA

	1999	1999	2000			
	Milj.mk	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
	Volyymien muutos edellisestä vuodesta, %					
	Käypiin hintoihin					
Bruttokansantuote	721958	3,7	4,1	5,5	4,8	5,6
Tuonti	211344	4,3	9,8	7,4	15,4	11,1
Kokonaistarjonta	933302	3,8	5,5	6	7,3	6,9
Vienti	270756	10	16,5	16,9	17,9	19
Kulutusmenot	518905	3,6	2,5	4,5	3,6	2,4
yksityiset	363529	4,2	2,7	5,9	4,7	3
julkiset	155376	2,4	2,1	1	1	1
Investoinnit	135956	0,9	-0,1	5,9	4,3	5,8
yksityiset	115827	1,1	0	4,8	4,9	7,7
julkiset	20129	-0,1	-1	13	2	-5
Varastojen muutos*	3522
Kokonaiskysyntä	929139	3,8	5,5	6	7,3	6,9
kotimainen kysyntä	658383	1,1	0,4	1,2	2,4	1,1
Tuotanto toimialoitain	4163
Maatalous		1,2	-7,6	2,1	1,1	22,1
Metsätalous		-3,7	-0,5	2,3	2,1	3,1
Koko teollisuus		5,1	8,2	10,6	10,2	14,4
Energia- ja vesihuolto		-0,2	2,2	2,5	4,3	0,1
Rakentaminen		2,4	1,7	9,4	6,5	5
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne		2,9	6,9	8,9	5	5
Kauppa		4,6	3,9	5,3	4,8	2,8
Julkisen toiminta		0,4	0,4	0,5	0,5	0,5

* sisältää myös tilastollisen eron

BRUTTOKANSANTUOTE

	1995	1996	1997	1998	1999	1999	2000		
						IV	I	II	III
Volyymien muutos edellisvuodesta, %									
	3,8	4,0	6,3	5,5	4,0	4,1	5,5	4,8	5,6

Suurin osa kotimaan katsauksen tiedoista Tilastokeskuksen aikasarjatielokanta ASTIKasta. Lähteenä Tilastokeskus, jollei toisin mainita.

VALTIONVELKA

	31.12.1999	31.10.2000	30.11.2000
	milj.mk		
Markka- ja euromääräinen	287201	294701	297139
Muiden emuvaluuttojen määräinen	0	53198	51492
Kotimaanvaluuttamääräinen	274515	327047	327779
Ulkomaanvaluuttamääräinen velka	135892	63908	60537
Valtionvelka yhteensä	410407	390955	388316

Valtiokonttori on vuoden 2000 alusta lukien muuttanut tilastoissaan ulkomaisen velan käsitteen sisältöä. Ulkomaanvaluuttamääräinen velka sisältää nyt vain euroalueen ulkopuolisissa valuutoissa olevan velan. Vuonna 1999 kotimaisena velkana tilastoitiin markka- ja euromääräinen velka, kun muiden Emu-valuuttojen määräinen velka sisältyi ulkomaiseen velkaan. Nyt muiden Emu-valuuttojen määräinen velka muodostaa oman ryhmänsä kotimaanvaluuttamääräisen velan osana.

VALTION TULOT JA MENOT

	2000	2000	Muutos
	Marras- kuu	Tammi- marras	Tammi- marras 00/99
	milj. mk		%
Valtiontalouden kassatulot			
Verot ja veronluonteiset tulot	14828	160907	12,4
Muut tulot	2848	47045	-6,8
Tulot ilman rahoitustaloustoimia	17676	207951	7,4
Tulot ilman lainanottoa	17983	220360	9,1
Valtiontalouden kassamenot			
Kulutusmenot	6191	53098	4,7
Siirtomenot	8467	96300	2,3
Reaalisijoitukset	234	2369	8,6
Muut menot	1954	33478	8,8
Menot ilman rahoitustaloustoimia	16847	185246	4,2
Finanssisijoitukset	421	10228	-3,9
Menot ilman valtionvelnan kuoletuksia	17268	195473	3,8

Lähde: Valtiokonttori

Teollisuus ennätyskasvussa lokakuussa

Teollisuuden työpäivä-
korjattu tuotanto oli lokakuussa ennätyskelliset 18,3 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Tammi-lokakuussa tuotanto kasvoi 10,8 prosenttia vuoden takaisesta. Edellisen kerran kasvu oli Suomessa nopeampaa runsaat 20 vuotta sitten.

Kasvu oli taas kerran Nokian vetämää, ns. sähköteknisten tuotteiden valmistus kasvoi peräti 74 prosenttia. Ilman sitä teollisuustuotannon oli vain 3,2 prosenttia. Kansainvälisestäkin korkeasta kasvusta selittyä osittain myös vertailuajankohdan eli vuoden 1999 lokakuun vaatimat-
tomilla kasvuluvuilla.

Puu- ja paperiteollisuuden tuotanto kasvoi lokakuussa yli 5 prosenttia ja kemianteollisuuden tuotanto runsaat 4 prosenttia. Muun tehdasteollisuuden tuotanto lisääntyi 3 prosenttia. Energian tuotanto laski lokakuussa runsaat 5 prosenttia. Lasku johtuu pääosin siitä, että kotimaista tuotantoa on korvattu energian tuonnilla.

Tehdasteollisuuden kapasiteetista oli lokakuussa käytössä lähes 91 prosenttia.

Massa- ja paperiteollisuuden käyttöaste oli peräti 98 prosenttia, metalliteollisuuden runsaat 93 ja kemianteollisuuden 82 prosenttia. Muun tehdasteollisuuden käyttöaste oli lähes 82 prosenttia.

Lähde: Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi 2000, lokakuu. Tilastokeskus

Graafinen viestintä kasvatti joukkoviestinnän liikevaihtoa

Joukkoviestinnän liikevaihto oli 20 miljardia markkaa vuonna 1999. Edelliseen vuoteen verrattuna se kasvoi 4,4 prosenttia. Liikevaihdon kasvu painottui selvästi graafiseen viestintään. Sähköisessä ja tallenneviestinnässä kasvu oli ripeintä online-palveluissa sekä elokuvateatterialalla.

1990-luvun jälkipuoliskolla joukkoviestinnän liikevaihto kasvoi jonkin verran bruttokansantuotetta hitaammin. Joukkoviestinnän osuus bruttokansantuotteesta on laskeutunut 1990-luvun alun 3,1 prosentista 2,8 prosenttiin.

Lehdistö edelleen vahvoilla

Graafisen viestinnän osuus joukkoviestinnän liikevaihdosta kasvoi lähes prosenttityöskön verran ja oli noin 73 pro-

senttia. Suunta on kääntynyt 1990-luvun alusta, jolloin graafisen viestinnän osuus joukkoviestinnän liikevaihdosta laski. Sanomalehtien liikevaihto oli 6,2 miljardia markkaa.

Aikakauslehdistön liikevaihto oli noin 3,7 miljardia markkaa, runsaat 4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Suomen Gallup-Median mukaan aikakauslehtimainonta kasvoi edelleen nopeammin kuin mainonta keskimäärin.

Kirjoja myytiin vuonna 1999 noin 2,5 miljardilla markalla. Hieman alle puolet kirjoista myytiin kirjakauppojen ja tavaratalojen tai markettien kirjaosastojen kautta. Suora-

myynnin ja kirjakerhojen osuus myynnistä oli noin kolmannes.

Television ja radion kehitys hidasta

Sähköviestimien liikevaihto vuonna 1999 ei juurikaan kasvanut online- ja Internetpalveluita lukuun ottamatta. Valtakunnallisen televisio- ja radio-toiminnan liikevaihto kasvoi 1,5 prosenttia. Kaupallisten, paikallisten ja alueellisten radioiden sekä radioketjujen liikevaihto säilyi ennallaan. Myös valtakunnallisen Radio Novan kasvu pysähtyi.

Online-palveluiden liikevaihto kasvoi 13 prosenttia 360 miljoonaan. Suomessa lii-

TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI-INDEKSI (1995 = 100)¹⁾

	2000 Lokakuu	Muutos Lokakuu 00/99 %
Koko teollisuus	160,6	18,3
Energiatuotteet	104,2	-4,2
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	147,6	12,1
Investointitavarat	237,3	40,8
Kestokulutustavarat	114,3	-0,6
Muut kulutustavarat	115,1	1,1
Teollisuustuotanto toimialoittain		
Mineraalien kaivu	101,6	-8,3
Teollisuus	166,5	20,5
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	115,9	1,8
Tekstiilien ja vaatteiden valmistus	104,4	7,1
Nahan ja nahkatuott. valmistus	97,3	9,0
Puutavaran ja puutuotteiden valmistus	150,0	2,5
Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus	130,9	5,8
Kustantaminen ja painaminen	122,5	4,0
Koksin ja öljytuotteiden valmistus	109,9	5,1
Kemikaalien ja kemiallisten tuott. valmistus	127,1	0,7
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	142,6	13,0
Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	144,8	2,3
Perusmetallien, metallituotteiden valmistus	136,7	1,1
Koneiden ja laitteiden valmistus	118,5	9,9
Sähkötekn. tuott. ja instrumenttien valmistus	426,2	73,9
Kulkuneuvojen valmistus	108,2	-1,9
Huonekalujen valmistus, muu valmistus	129,0	3,1
Energia- ja vesihuolto	108,2	-5,2
Tehdasteollisuuden erikoisindeksit		
Puu- ja paperiteollisuus	134,6	5,1
Metalliteollisuus	221,8	38,7
Kemianteollisuus	129,3	4,4
Muu tehdasteollisuus	120,3	3,0

1) Työpäiväkorjattu

MARKKINAHAKKUUT

	2000 Lokakuu	Muutos Lokakuu 00/99 %	2000 Tammi- lokakuu	Muutos Tammi- lokakuu 00/99 %
	1000 m ³	%	1000 m ³	%
Markkinahakkuut yht.	5589	9	45095	4

TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI-INDEKSI

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	II ¹⁾	III ¹⁾	IV ¹⁾	V ¹⁾	VI ¹⁾	VII ¹⁾	VIII ¹⁾	IX ¹⁾	X ¹⁾
Indeksi (1995=100)	100,0	103,5	113,2	122,4	129,1	134,5	139,5	148,6	148,6	142,0	111,9	135,1	150,5	160,6	
Vuosimuutos, %		6,1	3,5	9,3	7,8	5,5	6,6	8,9	4,9	12,9	11,2	11,0	13,6	13,9	18,3

1) Työpäiväkorjattu

kevaihdoista valtaosa tulee edelleen lähinnä ammattikäyttöön tarkoitettuun maksullisesta materiaalista. Kuluttajamarkkinoille suunnattujen maksullisten palvelujen ja Internet-mainonnan osuus oli vieläkin pieni.

Elokuvateatterit keräsivät jälleen noin 0,5 miljoonaa katsojaa edellisvuotta enemmän, ja niiden liikevaihto kasvoi reilut 10 prosenttia jo kolmantena peräkkäisenä vuonna.

Äänitemyynti sen sijaan las-ki noin 5 prosenttia. Videoiden myynti ja vuokraus pysyivät lähes ennallaan, mutta DVD-elokuvatalenteiden myynnin

käynnistyminen kasvatti alan liikevaihtoa.

CD-romien kysyntä on ta-
saantunut ennakoitua no-
peammin. Niiden liikevaihtoa
arvioidaan vuonna 1999
jääneen 200 miljoonaa mark-
kaan. Kotitalouksien haluk-
uus kartuttaa multime-
diatuotteiden valikoimaansa
on vähäistä, koska Internetistä
on saatavilla runsaasti ilmaista
materiaalia. CD-rom-pelit
ovat hävinneet suosiossa kon-
solipeleille.

*Lähde: Joukkoviestintä- ja kult-
tuuritilastot. Tilastokeskus*

KONKURSSIT

	2000 Lokakuu	2000 Tammi- lokakuu	Vuosi- muutos %
Konkurssiin haettuja yhteensä	236	2440	-7
<i>Yritykset</i> ¹⁾	221	2340	-4
Maa-, metsä- ja kalatalous	2	34	-37
Teollisuus, kaivostoiminta, energiahuolto	25	351	-5
Rakentaminen	43	377	-11
Kauppa	39	470	-3
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	22	167	-1
Kuljetus, tietoliikenne ja varastointi	22	220	3
Muut palvelut	45	452	-6
Toimiala tuntematon	23	269	5
<i>Yksityishenkilöt</i>	15	100	-44
Uhanalaisten työpaikkojen määrä	890	9213	19

*1) Sisältää yhtiöt, yhteisöt ja yrittäjät. Vuoden 1997 alusta on otettu käyttöön toi-
mialaluokitus 1995*

MYÖNNETYT RAKENNUSLUVAT

	2000 Loka- kuu	Muutos Loka- kuu 00/99 %	2000 Tammi- lokakuu	Muutos Tammi- lokakuu 00/99 %
	1000 m ³		1000 m ³	
Kaikki rakennukset	2357	-11	38 336	7
Asuinrakennukset	775	-12	12 243	-1
Vapaa-ajan asuinrakennukset	101	29	1033	13
Liike- ja toimistorakennukset	209	-67	6514	23
Julkiset palvelurakennukset	280	279	2448	1
Teollisuus- ja varastorakennukset	651	0	9882	1
Maatalousrakennukset	194	0	3805	5
Muut rakennukset	146	8	2009	3

RAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000									
								III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Indeksi (1990=100)	102,2	103,5	102,7	105,2	107,6	109,1	111,1	111,7	112,1	112,5	112,6	112,9	113,1	113,5	119,6	
Vuosimuutos, %	1,5	-1,3	-0,8	2,4	2,3	1,4	2,7	3,1	3,1	3,2	3,0	3,0	3,0	3,2	3,3	

Uudisrakennuksia aloitettiin viidennes vähemmän

Uudisrakennustöitä aloitettiin heinä-syyskuu-
sa kaikkiaan 10,5 miljoonan
kuutiometrin edestä, mikä oli
viidennes vähemmän kuin
vuoden 1999 vastaavana aika-
na. Asuinrakennuksia alettiin

rakentaa 11 prosenttia vä-
hemmän kuin vuotta aiem-
min. Liike- ja toimistoraken-
nusten sekä julkisten raken-
nusten kuutiomäärä puolittui
edellisvuotisesta. Sen sijaan
aloitettujen teollisuusraken-
nusten kuutiomäärä kasvoi
runsaan kolmanneksen.

*Lähde: Rakennus- ja asunto-
tuotanto, 3. neljännes 2000.
Tilastokeskus.*

RAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI (1995 = 100)

	2000 Marraskuu	Kuukau- si-muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi (ammattimainen rak.)	109,4	0,1	3,2
Työpanokset	116,2	0,4	3,7
Tarvikepanokset	108,9	-0,1	3,5
Muut panokset	100,6	-0,2	1,8
Ammattimainen rakentaminen			
Asuinkerrostalo	108,8	0	2,8
Toimisto- ja liikerakennus	108,9	-0,1	3,1
Teollisuus- ja varastorakennus	111,2	0,3	4
Omatoiminen rakentaminen			
Erillinen pientalo	111,9	0,2	3,4
Maatalouden tuotantorakennus	112	0,3	3,8

ASUNTOTUOTANTO

	1999	1999	2000		
		4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Myönnetty rakennus- luvut asunnoille	39045	7634	9747	12672	6164
Aloitettut asunnot	34590	7652	5510	11720	8150
Valmistuneet asunnot	28939	8505	7975	8100	6082

ASUNTOJEN HINNAT 1)

	1999	2000			
	2. nelj.	3. nelj.	1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Pääkaupunkiseutu					
Keskim. neliöhinta, mk/m ²	11686	12125	12499	12616	12255
Nimellishintaindeksi, 1983=100	219,2	227,5	234,5	236,7	229,9
Reaalihintaindeksi, 1983=100	130,3	134,4	137,4	136,6	131,5
Kaupat tilastossa	1319	1302	1396	1273	1464
Muu Suomi					
Keskim. neliöhinta, mk/m ²	6298	6385	6472	6572	6416
Nimellishintaindeksi, 1983=100	215,8	218,8	221,8	225,2	219,9
Reaalihintaindeksi, 1983=100	128,3	129,3	129,9	130,0	125,8
Kaupat tilastossa	2790	2348	2658	2391	2524

1) Vanhojen kerrostalohuoneistojen keskimääräiset velattomat neliöhinnat

Tulot ja tuloerot kasvoivat edelleen selvästi

Kotitalouksien reaaliset käytettävissä olevat tulot kasvoivat keskimäärin 6 prosenttia vuodesta 1998 vuoteen 1999. Samalla kotitalouksien väliset tuloerot kasvoivat. Viime vuosi oli viides peräkkäinen vuosi, jolloin tuloerot kasvoivat.

Tuloja ja samalla myös tuloeroja kasvattivat vuonna 1999 eniten omaisuustulot. Ne lisääntyivät ennakkotietojen mukaan peräti neljänneksellä edellisvuodesta. Omaisuustuloja kasvattivat erityisesti veronalaiset luovutusvoitot ja osinkotulot. Osinkotulot ja luovutusvoitot kohdentuvat valtaosin ylimpiin tuloluokkiin. Suurituloisimman kymmenesosan osuus kaikista käytettävissä olevista tuloista kasvoikin merkittävästi vuonna 1999.

Omaisuustulojen lisäksi myös palkkatulot kasvattivat kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Keskimäärin kotitaloudet saivat vuonna 1999 palkkatuloja vajaat 6 prosenttia edellisvuotista enemmän. Yrittäjätulojen määrä lisääntyi 0,5 prosenttia, ja saatujen tulonsiirtojen määrä laski hieman. Maksettuja tulonsiirtoja eli veroja ja veronluonteisia maksuja kotitaloudet maksoivat keskimäärin vajaat 7 prosenttia edellisvuotista enemmän. Ensimmäistä kertaa vuoden 1990 jälkeen kotitaloudet maksoivat keskimäärin enemmän tulonsiirtoja kuin saivat niitä.

Isotuloisille eniten

Suhteellisten tuloerojen kasvusta huolimatta reaalitytulot lisääntyivät kaikissa tuloluokissa. Tulot kasvoivat myös varsin tasaisesti kaikissa tulonsaajaryhmissä, poikkeuksena kuitenkin suurituloisin tulonsaajaryhmä. Väestöryhmistä tulot lisääntyivät eniten kotitalouksilla, joiden pääasiallisesta toimeentulosta vastasi yrittäjä tai toimihenkilö.

Lähde: Tulonjaon ennakkotilasto 1999. Tulot ja kulutus 2000:36. Tilastokeskus

Lisätietoja Internetissä osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/tk/ell/tulo/tulonj.html>

Kuluttajabarometri: 350 000 kotitaloutta sijoittanut rahastoihin

Kotitalouksista 37 prosenttia oli lokakuussa sijoittanut rahaa erilaisiin arvopapereihin tai vakuutusäästöihin. Pörssiosakkeisiin, rahastoihin tai joukkovelkakirjoihin oli sijoittanut 29 prosenttia kotitalouksista. Säästöhenkivakuutuksen tai vapaaehtoisen eläke-

vakuutuksen oli ottanut 17 prosenttia kotitalouksista. Parin viime vuoden aikana ovat varsinkin rahastosijoitukset lisääntyneet selvästi. Rahastoihin sijoittaneita kotitalouksia oli lokakuussa noin 350 000 eli 15 prosenttia kaikista kotitalouksista. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen kuluttajabarometriin, jota varten haastateltiin 2. – 20. lokakuuta 1 652 Suomessa asuvaa henkilöä.

Sekä arvopaperi- että vakuutus-sijoittaminen keskittyvät ylimpiin sosiaaliluokkiin. Lokakuussa arvopapereita omisti runsas puolet ylimmän bruttotuloneljänneksen talouksista. Joka toinen ylempi toimihenkilötaloudes oli sijoittanut arvopapereihin. Pääkaupunkiseudulla lähes joka toisella kotitaloudella oli arvopapereita. Vakuutusäästöjä oli lokakuussa noin joka kolmannella yrittäjällä ja joka kolmannella ylintä tuloneljänneestä edustavalla kotitaloudella. Työttö-

ULKOMAANKAUPPA

	2000 Syyskuu milj. mk	Vuosi- muutos %
<i>Tuonti tavaroiden käytön mukaan</i>		
Tuonti yhteensä	17433	11,4
Raaka-aineet ja tuotantotarvikkeet	7450	13,9
Energiatuotteet	1655	11,7
Investointitavarat	4084	7
Kestokulutustavarat	1898	22,1
Muut kulutustavarat	2345	3,7

Vienti toimialojen mukaan

	2000	Vuosi- muutos %
Vienti yhteensä	26204	20,3
Maa- ja metsätaloustuotteet	170	-5
Teollisuustuotteet	25802	20,8
elintarvikkeet, juomat ja tupakka	436	5,3
tekstiilit ja vaatteet	366	3,1
puutavara ja puutuotteet	1435	4,1
massa, paperi ja -paperituotteet	5771	18,6
kemikaalit ja kemialliset tuotteet	1444	18,1
kumi- ja muovituotteet	475	11,5
perusmetallit ja metallituotteet	2275	19,9
koneet ja laitteet	2384	1,5
sähkötekniset tuotteet	8688	49,3
kulkuneuvot	946	-36,8

Kauppataase

Lähde: Tullihallitus

ULKOMAANKAUPPA

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000								
						XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Tuonti, milj. mk	120547	128555	140996	160995	172315	15839	15163	16777	17353	17432	19137	18632	16476	17581	17433
Vienti, milj. mk	154163	176021	285798	212840	229233	21424	19918	21228	24469	21374	26020	24130	22767	23819	26204
Kauppataase, milj. mk	33617	47466	44801	51846	56918	5585	4755	4451	7116	3942	6883	5498	6291	6238	8772

Lähde: Tullihallitus

MAKSUTASE

	1998	1999	2000		
			Elo	Syys	Loka
	milj. mk				
Vaihtotase	38945	40325	6161	8412	8281
Kauppataase	66750	65208	7038	9571	9800
Palvelut	-5717	-5522	-158	-107	-269
Pääomansiirrot	480	648	0	0	0
Rahoitustase	-10824	-27403	2362	-21831	2174

Lähde: Suomen Pankki

KESKEISIÄ VALUUTTAKURSSEJA

	1999	2000		
		Syys	Loka	Marras
	Valuuttojen keskeiskursseja, mk			
USD USAn dollari	5,58	6,81	6,95	6,94
CAD Kanadan dollari	3,75	4,59	4,6	4,5
GBP Britannian punta	9,03	9,78	10,09	9,9
JPY Japanin jeni	0,05	0,06	0,06	0,06
SEK Ruotsin kruunu	0,68	0,7	0,69	0,68
NOK Norjan kruunu	0,72	0,74	0,74	0,74
DKK Tanskan kruunu	0,80	0,79	0,79	0,79
EEK Viron kruunu	0,38	0,38	0,38	0,38

Lähde: Suomen Pankki

mistä, eläkeläisistä ja yksin asuvista nuorista korkeintaan joka kymmenes oli sijoittanut vakuutuksiin.

Lähde: Kuluttajabarometri 2000, lokakuu. Tilastokeskus

Kuluttajien luottamus talouteen vahvistui hieman marraskuussa

Kansalaisten talousnäkömykset olivat marraskuussa hiukan valoisampia kuin lokakuussa. Vuotta aiemmin luottamus talouteen oli kuitenkin selvästi vahvempi. Näkömykset varsinkin Suomen taloudesta ja ajankohdan otollisuudesta kestotavaroiden ostamiseen paranivat marraskuussa. Sen sijaan työttömyyden vähenemiseen uskoi aiempaa harvempi kuluttaja.

Marraskuussa 28 prosenttia kuluttajista odotti, että maamme taloustilanne paranee seuraavan vuoden aikana. Lokakuussa osuus oli 26 ja vuoden 1999 marraskuussa 37 prosenttia. Oman taloutensa kohtumiseen luotti 27 prosenttia kuluttajista eli suun-

nilleen yhtä moni kuin lokakuussa ja edellisvuonna.

Kuluttajista 40 prosenttia piti kestotavaroiden ostamista kannattavana marraskuussa. Erilaiset kulutusaikheet olivat edelleen vahvat, ja varsinkin viihde-elektroniikan hankintaa suunniteltiin. Kotitalouksista 9 prosenttia harkitsi auton ostoa seuraavan puolen vuoden aikana. Asunnon ostamista vuoden kuluessa mietti marraskuussa 5 prosenttia kotitalouksista.

Lainan ottamista piti marraskuussa edullisena 43 prosenttia kuluttajista, kun osuus lokakuussa oli 38 prosenttia. Kotitalouksista 12 prosenttia suunnitteli ottavansa lainaa vuoden sisällä. Säästämisen arvioi marraskuussa kannattavaksi 55 prosenttia kuluttajista, ja 70 prosenttia kotitalouksista uskoi pystyvänsä säästämään seuraavan vuoden aikana.

Marraskuussa 43 prosenttia kuluttajista uskoi, että työttömyys vähenee edelleen seuraavan vuoden aikana. Lokakuussa näin uskoi 47 prosenttia ja vuonna 1999 selvästi yli puolet kuluttajista.

Lähde: Kuluttajabarometri 2000, marraskuu. Tilastokeskus

KESKEISIÄ KORKOJA

	2000				
	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
Eoniakorko	4,31	4,42	4,59	4,76	4,83
Euriborkorot					
1 viikko	4,35	4,48	4,64	4,80	4,85
1 kk	4,4	4,57	4,69	4,85	4,92
2 kk	4,48	4,68	4,77	4,91	5,07
3 kk	4,58	4,77	4,85	5,04	5,09
4 kk	4,66	4,85	4,97	5,06	5,10
5 kk	4,73	4,97	5,00	5,08	5,11
6 kk	4,83	5,01	5,03	5,10	5,13
9 kk	4,97	5,13	5,13	5,16	5,16
12 kk	5,10	5,24	5,21	5,21	5,19
Valtion obligaatioiden korkoja					
5 vuotta	5,42	5,41	5,42	5,34	5,26
10 vuotta	5,48	5,43	5,49	5,45	5,4

Lähde: Suomen Pankki

HEX-OSAKEINDEKSI (28.12.1990 = 1000)

	1999	2000				
		Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
Yleisindeksi	7800	15812	13355	14104	12301	13195
Vuosimuutos, %	72,3	98,4	79,3	83,1	51,4	31,6

LIIKETOIMINNAN SUHDANNEKUVAAJAT

(1995=100)

	Liikevaihtokuvaaja		Palkkasummakuvaaja	
	Indeksiluku 9/2000	Muutos, % 7-9/99 – 7-9/00	Indeksiluku 9/2000	Muutos, % 7-9/99 – 7-9/00
Teollisuus	146	17	134	7
Rakentaminen	178	12	175	9
Kauppa	140	8	142	6
Muut palvelut	147	8	149	8

Indeksiluku on trendin uusimman kuukauden pisteluku.

Muutos-% on alkuperäisen sarjan (muiden palveluiden liikevaihdon työpäiväkorjatun sarjan) kolmen viimeisimmän kuukauden keskiarvon muutos verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon. Kolmen kuukauden keskiarvo tasaa satunnaisvaihtelua.

Palvelualojen liikevaihtokuvaajassa on otettu huomioon aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Muiden kuvaajien laskennassa käytetään paneelia, jossa ovat mukana vertailukelpoiset yritykset kohdekuukaudelta ja edellisen vuoden vastinkuukaudelta.

KAUPAN MYYNTI, KAUPPAPÄIVÄKORJATUT MÄÄRÄINDEKSIT

(1995=100)¹⁾

	2000 Lokakuu	Muutos Lokakuu 00/99, %
Moottoriajoneuvojen kauppa, korjaus ja huolto sekä polttoaineen vähittäismyynti	141,0	-5,7
Agenttuurikauppa ja tukkukauppa poislukien moottoriajoneuvojen kauppa	137,5	2,5
– yleistukkukauppa	146,7	2,6
Vähittäiskauppa poislukien moottoriajoneuvojen kauppa	119,7	1,6
– tavaratalokauppa	123,6	-0,8
– päivittäistavarakauppa	112,5	3,3

1) Vuoden 1998 alusta tapahtuneen tilastointitavan muutoksen takia tukku- ja vähittäiskaupan myynnistä julkaistaan kauppapäiväkorjatun määräindeksin ennakkotiedot koko tukku- ja vähittäiskaupasta sekä autokaupasta. Tukkukaupasta julkaistaan lisäksi yleistukkukaupan ja vähittäiskaupasta tavaratalo- ja päivittäistavarakaupan ennakkotiedot. Enemmän kaupan tilastoinnin muutoksista Tietoaajassa 5/98 sivulla 22.

YLEISÖN TALLETUKSET PANKEISSA

	1999 4. nelj.	2000 1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Markkatalletukset (euromääräiset 1999–)				
Kanta, milj.mk	323239	320285	319424	314626
Keskikorko, %	1,25	1,39	1,63	1,83
Valuuttatalletukset (muut kuin euromääräiset 1999–)				
Kanta, milj.mk	7574	6515	7172	7925
Keskikorko, %	3,40	3,39	3,60	3,93

PANKKIEN LUOTOT YLEISÖLLE

	1999 4. nelj.	2000 1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Markkaluotot (euromääräiset 1999–)				
Kanta, milj.mk ¹⁾	353031	357060	360530	366508
Keskikorko, % ²⁾	4,78	5,10	5,62	6,06
Valuuttaluotot (muut kuin euromääräiset 1999–)				
Kanta, milj.mk	8461	7775	8130	7788
Keskikorko, %	5,89	6,05	6,38	6,54

	2000					
	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka
Kotimaiset uudet euroluotot¹⁾						
Määrä milj.mk ²⁾	17264	18781	15546	15607	16861	17483
Keskikorko, % ³⁾	5,20	5,34	5,36	5,63	5,75	5,84

1) 31.12.98 asti uudet markkaluotot

2) Ml. valtion varoista välitetyt

3) Pl. valtion varoista välitetyt

IT-sektori merkittävä työllistäjä Pohjoismaissa

Tieto- ja viestintätekniikkasektori työllisti vuonna 1998 Ruotsissa 9,6 prosenttia, Suomessa 8,4 ja Tanskassa 8,1 prosenttia koko yksityisen sektorin työvoimasta. Norjassa vastaava osuus oli 5,0 ja Islannissa 4,6 prosenttia. Tiedot käyvät ilmi Pohjoismaiden tilastovirastojen yhteishankkeena julkaisemasta raportista The Information and Communication Technology Sector in the Nordic Countries.

Vuonna 1998 tieto- ja viestintätekniikkasektori työllisti Pohjoismaissa kaikkiaan yli 450 000 henkilöä. Sektorin palveluelinkeinojen parissa työskenteli noin 312 500 henkeä ja teollisilla toimialoilla 135 000 henkeä. Alan palveluelinkeinoja ovat tieto- ja viestintätuotteiden tukku-kauppa, televiestintä sekä tietojenkäsittelypalvelut. Alan

teollisiin toimialoihin kuuluvat muun muassa tietokoneiden sekä radio-, tv- ja tietoliikennevälineiden valmistus. Tieto- ja viestintätekniikkasektori on raportissa määritelty yhtenäisesti, OECD:n suositusten mukaan.

Suomessa sektorin palveluelinkeinot työllistivät 57 000 henkeä, mikä oli 18 prosenttia kaikista Pohjoismaissa tällä sektorilla työskentelevistä, ja teolliset toimialat 40 000 henkeä eli 30 prosenttia sektorin pohjoismaisista työntekijöistä. Lähes puolet Pohjoismaiden tieto- ja viestintätekniikkasektorin teollisten toimialojen työntekijöistä toimi Ruotsissa.

Tieto- ja viestintätekniikkatuotteiden teollisen valmistuksen merkitys on suurin Suomessa, jossa 15 prosenttia koko teollisuuden liikevaihdosta syntyi tieto- ja viestintätekniikkasektorilla. Ruotsissa

vastaava osuus oli lähes yhtä suuri, 13 prosenttia.

Suomen viennistä 22 prosenttia muodostui vuonna 1999 tieto- ja viestintätekniikkatuotteista. Ruotsissa osuus oli 19 prosenttia. Tietotekniisten tuotteiden ulkomaankaupan tase oli Suomessa ja Ruotsissa ylijäämäinen, kun se muissa Pohjoismaissa oli alijäämäinen.

Yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista yli puolet kohdistui Suomessa tieto- ja viestintätekniikkaan vuonna 1997. Ruotsissa ja Norjassa osuus oli vajaa kolmannes ja Islannissa sekä Tanskassa noin viidennes.

Julkaisu on kokonaisuudessaan tulostettavissa osoitteesta: <http://www.dst.dk/ictnordic>.

Työpaikat lisääntyivät eniten Etelä-Suomessa ja Lapissa

Työllisiä oli marraskuussa työvoimatutkimuksen mukaan 52 000 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoimatoimistoihin ilmoitettiin marraskuussa 19 000 uutta avointa työpaikkaa eli 2 000 enemmän kuin vuoden 1999 marraskuussa.

Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli marraskuussa 66,8 prosenttia. Se oli 1,3 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Toimialoista työllisyys lisääntyi eniten rahoitus- ja lii-

TYÖTTÖMYYS

	2000 Lokakuu	Marraskuu	Muutos Marraskuu 00/99 %
Työttömät, 1000 henkeä	225	224	-5,5
Miehet	110	105	-15,3
Naiset	115	119	5,3
15-24-vuotiaat	50	55	-3,5
Työttömyysaste, %	8,9	8,7	-0,7
Miehet	8,3	7,9	-1,5 yks.
Naiset	9,5	9,7	0,3 yks.
15-24-vuotiaat	18	19,1	-1,5 yks.
Työttömyysaste toimialoitain, %			
Maa-, riista-, kala- ja metsätalous	5,8	5,4	-1,8 yks.
Teollisuus	6	4,9	-1,1 yks.
Rakentaminen	11	11,1	-4,6 yks.
Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	7,5	4,9	-0,6 yks.
Liikenne	2,6	4	-1,0 yks.
Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämän palvelut	4,4	5,1	-0,5 yks.
Julkiset ja muut palvelut	7,8	8,9	1,2 yks.
Uusi toimialaluokitus TOL-95			

TYÖMARKKINAT

	1995	1996	1997	1998	1999*	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Työlliset, 1000 henkeä	2099	2127	2169	2222	2296	2240	2244	2280	2377	2446	2468	2427	2332	2317	2336
Työttömät, 1000 henkeä	382	363	314	285	261	284	282	283	322	280	210	219	234	225	224
Työttömyysaste, %	15,4	14,6	12,7	11,4	10,2	11,3	11,2	11,0	11,9	10,3	7,8	8,3	9,1	8,9	8,7

*ennakkotieto

TYÖLLISYYS

	2000 Lokakuu	Marraskuu	Muutos Marraskuu 00/99 %
	1000 henkeä		
15-74-vuotiaita	3903	3903	0,2
Työvoima yhteensä	2542	2559	1,5
Työvoimaosuus, %	65,1	65,6	0,9 yks.
Työvoimaan kuulumattomat 15-74-v.	1361	1344	-2,2
siitä koululaiset ja opiskelijat	387	383	-2
kotitaloustyötä tekevät	97	89	1,1
Työlliset yhteensä	2317	2336	2,3
Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet	327	307	-7
Palkansaajat	1990	2028	3,8
Työlliset työajan mukaan			
Kokoaikatyölliset	2019	2021	1,2
Osa-aikatyölliset	296	312	9,9
Työlliset toimialoitain			
Maa-, riista- ja kalatalous	118	118	-2,7
Metsätalous	25	24	3,5
Teollisuus	478	484	-2
Talonrak., rak.asennus ja viimeistely	120	119	3,5
Maa- ja vesirakentaminen	20	29	-3,4
Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	348	348	-1,5
Liikenne	164	175	0,7
Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämän palvelut	305	299	11,6
Julkiset ja muut palvelut	735	735	4,8
Toimiala tuntematon	6	6	..
Tehdyt työtunnit, milj. tuntia	363,3	365,1	0,3

ke-elämän palveluissa sekä sosiaalipalveluissa. Työpaikat lisääntyivät eniten Etelä-Suomen ja Lapin lääneissä.

Työttömyysaste oli 8,7 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 9,4 prosenttia. 15–24-vuotiaitten nuorten työttömyysaste oli 19,1 prosenttia, kun se edellisvuoden marraskuussa oli 20,6 prosenttia. Kausivaihtelusta tasoitettu työttömyysaste oli 9,6 prosenttia, nuorilla se oli 21,1 ja 25 – 74-vuotiailla 7,7 prosenttia. Työttömyysaste oli alhaisin Etelä-Suomen läänissä eli 6,8 prosenttia ja korkein Lapin läänissä, 17,1 prosenttia.

Inflaatio marraskuussa 4,0 prosenttia

Kuluttajahintojen vuosimuutos oli marraskuussa 4,0 prosenttia. Inflaatio hidastui hieman, sillä lokakuussa se oli 4,1 prosenttia.

Lokakuusta marraskuuhun kuluttajahinnat laskivat 0,1 prosenttia, mikä johtui suurimmaksi osaksi bensiinin ja kevyen polttoöljyn halpenemisestä. Sen sijaan elintarvikkeiden hinnat nousivat.

Lähde: Kuluttajahintaindeksi 2000, marraskuu. Tilastokeskus

PALKANSAAJIEN ANSIOTASOINDEKSI (1995 = 100)

	1999		2000		
	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Toimiala					
Maa- ja metsätalous	111,2	111,3	113,9	115,7	116,1
Teollisuus	114,6	115,5	117,8	119,2	119,6
Energia- ja vesihuolto	112,9	113,5	115,1	117,9	118,1
Rakentaminen	114,2	114,8	117,6	118,8	119,1
Tukku- ja vähittäiskauppa	112,3	113,3	114,8	117,4	117,6
Majoitus ja ravitsemustoiminta	111,8	112	115,2	116	116,1
Kuljetus	113	113,5	115,1	118	118,2
Posti- ja teleliikenne	116,4	117,5	120,7	122,1	122,5
Rahoitus	116,3	117,2	119,6	120,8	120,9
Vakuutus	114,1	115,3	117,9	119,1	119,2
Kiinteistöalan palvelut	114,8	115,8	118,9	121,3	121,5
Tietojenkäsittelypalvelu	111,9	112,3	114,5	117,1	117,3
Tutkimus ja kehittäminen	110,9	115,1	117,7	119,2	119,4
Julkinen hallinto	113,7	113,4	115,9	117,2	117,5
Koulutus	111	111,3	113,6	114,9	115,1
Terveystieteiden palvelut	113,5	113,6	115,8	117,1	117,4
Sosiaalipalvelut	112	112,1	114,3	115,6	115,9
Yhteensä	113,6	114,1	116,4	118,1	118,3
Tuntipalkkaiset	113,6	114,6	116,7	118,4	118,7
Kuukausipalkkaiset	113,6	114	116,3	117,9	118,2
Sektori					
Yksityinen sektori	114,1	114,9	117,1	118,9	119,2
Kunnat	112,1	112,2	114,4	115,7	116
Valtio	113,5	113,6	116,2	117,6	117,8
Muut	110,9	111,6	114	115,5	115,7

JULKISTEN MENOJEN HINTAINDEKSI (1995 = 100)

	1998	1999	1999		2000		
			3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Valtiontalous	102,9	103,8	103,8	104,3	105,9	107,0	107,7
Kunnallistalous	105,4	107,1	107,3	107,7	109,5	110,9	111,6

KULUTTAJAHINTAINDEKSI

	1997	1998	1999	2000								
				III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Indeksi (1995=100)	101,8	103,2	104,4	106,9	107,2	107,7	108,2	108,3	108,5	109,3	109,4	109,3
Vuosimuutos, %	1,2	1,4	1,2	3,1	2,7	2,9	3,5	3,7	3,8	4,2	4,1	4,0
Elinkustannusindeksi (1951:10=100)	1415	1435	1452	1485	1490	1497	1504	1505	1507	1519	1520	1519

KULUTTAJAHINTAINDEKSI (1995 = 100)

	2000 Marraskuu	Kuukausimuutos %	Vuosimuutos %
Kokonaisindeksi	109,3	-0,1	4
Elintarvikkeet ja juomat	102,5	0,5	2,7
Alkoholijuomat ja tupakka	111,2	0	2,5
Vaatesetus ja jalkineet	102,3	0,1	-0,1
Asuminen, lämpö ja valo	114,6	0	6,9
Huonekalut, kodinkoneet ja -hoito	104	0,4	1,1
Terveystieteiden ja sairauslääkitys	115,4	-0,1	5,4
Liikenne	114,8	-0,6	4,2
Viestintä	98,1	-0,1	3,3
Kulttuuri ja vapaa-aika	107,3	-0,6	3
Koulutus	120,1	0	5,4
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	113	-0,1	3,3
Muut tavarat ja palvelut	104,7	0,2	5
Nettohintaindeksi (1995=100) lokakuu	108,7	0,1	4,9
Pohjaininflaatioindikaattori (1995=100) lokakuu	108,7	0,1	4,3

TUOTANNON HINTAINDEKSI (1949=100)

	2000 Marraskuu	Kuukausimuutos %	Vuosimuutos %
Kokonaisindeksi	1711	0,1	8,7
Kotimarkkinatavarat	1705	0,2	8,2
Vientitavarat	1769	0,1	9,4
Tavararyhmät (SITC)			
0 Elintarvikkeet	1423	0,9	1,6
7 Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	1536	-0,3	0,4
71 koneet ja laitteet, ei sähkökoneet	2314	0	2,3
72 sähkökoneet, -laitteet ja -tarv.	737	-0,8	-3,2
Toimialaryhmät (ISIC, Rev.1)			
2-3 Tehdasteollisuus	1701	0,1	9,7
34-38 metalliteollisuus	1454	-0,5	5,4
34 metallin perusteollisuus	1290	-1,4	23
35 metallituoteteollisuus	1629	0,4	5
36 koneiteollisuus	2320	0	2,3
37 sähkötekninen teollisuus	755	-0,7	-2,7
38 kulkuneuvoteollisuus	1769	0,1	2,6

TUKKUHINTAINDEKSI (1949=100)

	2000 Marraskuu	Kuukausimuutos %	Vuosimuutos %
Kokonaisindeksi	1754	0,2	8,8
Kotimaiset tavarat	1789	0,1	7,1
Tuontitavarat	1598	0,6	12
Tavararyhmät (SITC)			
0 Elintarvikkeet	1273	0,1	2
3 Polttoaineet, kaasu, sähkö, lämpö	2086	0,7	17,8
31a kivihiilipolttoaineet ja -öljyt	3423	0,3	33,8
31b kaasu, sähkövirta ja lämpö	1230	1,2	3,7
5 Kemian teollisuuden tuotteet	1362	0,6	11,6
68 Epäjälöt metallit	1483	-0,9	20,7
7 Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	1909	-0,1	1,8
71 koneet ja laitteet, ei sähkökoneet	3179	0	2
72 sähkökoneet, -laitteet ja -tarv.	688	-0,1	-3
73 kuljetusneuvot	2134	0,1	8,7

	TUONTIHINTAINDEKSI (1995=100)			VIENTIHINTAINDEKSI (1995=100)		
	2000 Marraskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2000 Marraskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	116	1	13,2	103,6	0,1	9,6
Energiatuotteet	247,6	4,7	55,2			
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	99,5	0,7	9,7	108,5	0,7	13,3
Kestokulutustavarat	103,7	-0,1	2,1	93,2	0,2	0,5
Muut kulutustavarat	105,3	-0,4	2,4	109,6	1	3,2
Investointitavarat	107,2	-0,1	4,9	88,1	-0,5	1
Tavararyhmät (NACE-TOL)						
01 Maataloustuotteet	100,4	-0,8	8,4			
02 Metsätaloustuotteet	99,8	1,5	5,5			
C <i>Mineraalit</i>	218,7	3,6	43,1			
D <i>Teollisuustuotteet</i>	106,4	0,6	8,7	103,7	0,1	9,4
DA Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	106,4	-0,5	-0,6	112,6	0,2	0,4
DB Tekstiilit ja vaatteet	100,8	0,3	1,9	98,1	0,8	2,4
DD Puutavara ja -tuotteet				95,1	0,3	6
21 Selluloosa, paperi ja paperituotteet	100	3,4	16	113,9	1,5	13,7
232 Öljytuotteet	283,3	5	76,2			
DG Kemikaalit ja kemialliset tuotteet	106,3	1,2	15,6	111,3	1,2	8,7
DH Kumi- ja muovituotteet	97,2	0,2	2,3	108,6	-1	8,5
DI Ei-metalliset mineraalituotteet	101	-3,9	-2,3	130,8	1	18,7
27 Perusmetallit	114,4	0,7	13,5	106,4	-0,8	22,1
271 rauta, teräs ja rautaseokset	113,1	4,1	12,8	98,8	0,6	29,5
274 muut kuin rautametallit	121,8	-3,2	16,5	119,6	-2,6	12,9
28 Metallituotteet	105,8	0,1	5	92,5	0,8	3,2
DK Koneet ja laitteet	114,6	-0,1	2,5	111,5	0	3,3
DL Sähkötekn. tuotteet ja optiset laitteet	77,9	-0,2	-0,1	71,3	-1	-1,2
DM Kulkuneuvot	128,5	0,2	10,6	103,9	0,1	2,5

	TEOLLISUUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI (1995=100)			KOTIMARKKINOIDEN PERUSHINTAINDEKSI (1995=100)			TUOKUHINTAINDEKSI (1995=100)		
	2000 Marraskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2000 Marraskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2000 Marraskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	108,1	0,2	8,2	110,8	0,5	8,9	110,8	0,2	8,8
Kotimaiset tavarat				109	0,2	7,1	109,1	0,1	7,1
Tuontitavarat ¹⁾				114,9	1	13,1	114	0,6	12
Käyttötarkoitus									
Energiatuotteet	117,2	0,2	12,1	140,4	1,6	22,8	138,4	0,7	17,6
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	107,2	0	14,9	104,6	0,3	11	104,1	0,2	11,1
Kestokulutustavarat	115,5	0,2	1,7	107,2	0	1,9	106,6	0	2,8
Muut kulutustavarat	104,2	0,5	1,6	103,6	0,1	1,9	104,3	0,1	2,3
Investointitavarat	100,6	0,1	-1	108	0,3	3,6	103,2	0	2
Tavararyhmät (NACE-TOL)									
01 Maataloustuotteet				97,1	0	3,3	98,2	-0,2	3,4
02 Metsätaloustuotteet				117,2	0,4	4,9	109,9	-0,5	4,3
C <i>Mineraalit</i>	111,9	-0,6	3,8	198	3,1	37,4	187,4	3,3	34,2
D <i>Teollisuustuotteet</i>	109,7	0,1	9,9	107,9	0,3	9,4	108,8	0	8,8
DA Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	102,3	0,7	1,8	102,8	0,5	1,4	104,8	0,4	2
DB Tekstiilit ja vaatteet	102,3	0	1	97	0,2	1,7	96,9	0,2	1,7
DD Puutavara ja puutuotteet	100,7	-0,5	5,3	100,8	0,5	6,5	100,8	0,5	6,5
21 Selluloosa, paperi ja paperituotteet	113,7	1,6	28,3	111,9	1,8	26,8	112,2	1,8	26,8
22 Kustannus- ja painotuotteet	109,2	0,6	1,9	109,9	0,5	2,1	109	0,5	2
232 Öljytuotteet	227,7	-1,9	64,8	242,6	0,2	68,3	172,2	-1,5	29,7
DG Kemikaalit ja kemialliset tuotteet	107,9	0	8,2	106,7	0,7	12,4	106,3	0,7	12,6
DH Kumi- ja muovituotteet	102,2	-0,2	3,2	99,2	0	2,9	98,8	0	2,9
DI Ei-metalliset mineraalituotteet	109,2	-0,4	2,5	107,1	-1,3	1,3	107	-1,3	1,3
27 Perusmetallit	103,6	-1,8	23,9	107,5	-0,8	19,6	107,4	-0,8	19,6
271 rauta, teräs ja rautaseokset	105,2	-0,1	27	107,7	1,3	21,6	107,7	1,3	21,6
274 muut kuin rautametallit	101,7	-5,7	24,6	110,2	-4,6	20,6	110,1	-4,6	20,7
28 Metallituotteet	113,1	0,3	5,6	110,9	0,2	5,4	110,9	0,2	5,4
DK Koneet ja laitteet	113,2	0,1	1,1	113,7	0	1,8	113,4	0	1,8
DL Sähkötekniset tuotteet ja optiset laitteet	80,4	-0,1	-6,5	77,8	-0,2	-2,3	77,8	-0,2	-2,3
DM Kulkuneuvot	112	0,2	3	125,3	0,2	9,3	119	0,1	8
E Sähkö, kaasua, lämpö ja vesi	102,1	0,7	2,1	101,8	0,7	2,3	105,6	0,7	2,2

	TUOKUHINTAINDEKSI												
	1997	1998	1999	2000	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Indeksi (1949=100)	1601	1577	1573	1670	1663	1690	1695	1703	1713	1746	1750	1754	
Indeksi (1995=100)	100,9	99,6	99,4	105,5	105,1	106,8	107,1	107,6	108,2	110,3	110,5	110,8	
Vuosimuutos, %	1,6	-1,3	-0,2	8,2	7,1	8,7	8,6	8,0	8,2	9,6	9,7	8,8	

Väestön kasvu hidastui edelleen

Suomen väkiluku oli Tilastokeskuksen arvion mukaan vuoden 2000 lopussa 5 181 400. Väestön määrä lisääntyi edellisvuotisesta 10 100 hengellä eli 0,2 prosenttia. Väestön kasvu hidastui hieman, sillä vuonna 1999 väestö lisääntyi 11 700:lla. Väestömäärän kasvu on hidastunut koko ajan 1990-luvulla.

Viime vuonna syntyi 56 000 lasta. Syntyneitä oli 1 600 vähemmän kuin vuonna 1999. Viimeksi lapsia on syntynyt tätä vähemmän 1860-luvulla. Syntyneiden pienen määrän vuonna 2000 on aiheuttanut synnyttävien ikäluokkien pieni koko. Hedelmällisyys on kuitenkin nyt korkeampi kuin 1970-luvun tai 1980-luvun keskiarvo.

Kuolleiden määrän arvioidaan olevan 49 400 henkeä eli 100 enemmän kuin vuonna 1999. Avioliittoja solmittiin 25 800, mikä on 1 500 enemmän kuin edellisvuonna. Avioerojen määrän arvioidaan pysyvän ennallaan eli 14 000:ssä.

Lähde: Väkilukuarvio kunnittain 31.12.2000. Tilastokeskus (Muuttoliikkeestä sivulla 18) Tietoja väkiluvuista kunnittain Internetissä http://tilastokeskus.fi/tk/tp_tied/tiedotteet/v2000/265vrms.xls

Peruskouluja entistä vähemmän

Syyslukukaudella 2000 oli toiminnassa 4 022 peruskoulua. Vuonna 1999 toiminnassa olleista peruskouluista 90 oli lakkautettu tai yhdistetty toiseen peruskouluun. Lakkautetuista kouluista 81 oli peruskouluja ja 9 peruskouluasteen erityiskouluja. Kaikki lakkautetut koulut olivat kunnallisia.

Syyslukukaudella 2000 peruskouluissa oli 593 500 oppilasta, mikä oli 0,4 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Peruskoulun oppilaista 49 prosenttia oli tyttöjä, 51 prosenttia poikia.

Ensimmäisellä vuosiluokalla oli 65 300 oppilasta. Vähintään 700 tuntia vuodessa kestävään esiopetukseen osallistui 59 000 lasta. Heistä 48 100 sai esiopetusta päivähoidon yhteydessä ja 10 900 peruskoulun yhteydessä. Kuusivuotiaiden ikäluokasta lähes 92 prosenttia osallistui esiopetukseen.

Syksyn 2000 ennakkotietojen mukaan lukion koko oppimäärän opiskelijoita oli 130 900 eli 0,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 1999. Ammatillisessa peruskoulutuksessa oli 134 400 opiskelijaa, mikä oli 3,1 prosenttia edellisvuotisesta vähemmän. Ammattikorkeakoulutuk-

nessa opiskeli opetusministeriön ennakkotietojen mukaan 114 200 opiskelijaa. Ammattikorkeakoulutuksen opiskelijamäärä kasvoi edellisvuodesta 13,3 prosenttia.

Lähteet: Peruskoulutilasto 2000, marraskuu. Tilastokeskus; Oppilaitokset ja opiskelijat syksyllä 2000, joulukuu, ennakko. Tilastokeskus; AMKOTA-aineisto 2000. Opetusministeriö

Enemmän kotimaista, vähemmän ulkomailta

Kotimaisten matkailijoiden yöpymiset majoitusliikkeissä lisääntyivät lokakuussa 2 prosenttia edellisvuodesta, kun taas ulkomaisien matkailijoiden yöpymiset vähenivät prosentin. Yöpymisten kokonaismäärä kasvoi prosentin.

Brittien yöpymisten määrä kasvoi lokakuussa eniten, peräti 32 prosenttia. Japanilaisten yöpymiset lisääntyivät

neljänneksen ja ruotsalaisten yöpymiset 15 prosenttia. Lähes kaikkien muiden tärkeimpien matkailijaryhmien yöpymiset vähenivät lokakuussa. Yhdysvaltalaisen yöpymisiä kirjattiin 36 prosenttia ja italialaisten yöpymisiä 28 prosenttia viimevuotisesta vähemmän. Myös matkailu Saksasta väheni 15 prosenttia viime vuoden lokakuusta.

Lähde: Matkailutilasto 2000, lokakuu. Tilastokeskus

REKISTERÖIDYT UUDET AUTOT				
	2000 Marraskuu	Vuosi- muutos %	2000 Tammi- marraskuu	Vuosi- muutos %
Autot yhteensä	9644	-9,5	145191	-2,5
Henkilöautot	8034	-12,1	128029	-1,8
Pakettiautot	1160	10,4	11946	-9,7
Kuorma-autot	417	-4,1	4697	-1,4
Linja-autot	33	-10,8	519	7,2

MAJOITUSTOIMINTA				
	2000 Lokakuu	Vuosi- muutos %	2000 Tammi- lokakuu	Vuosi- muutos %
Yöpymiset hotelleissa	951627	2,0	10896636	4,3
ulkomaalaisia	204557	-2,0	297884	8,8
Hotellihuoneiden käyttöaste, %	48,6	-1,3	50,0	-0,3

VÄESTÖN MUUTOKSET

	1998 1.-4. nelj.	1999* 1.-4. nelj.	1999 2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	2000 1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Elävänä syntyneet	57108	57648	14982	15078	13293	14277	14609	13976
Kuolleet	49262	49390	11741	11625	12123	13966	11926	11675
Syntyneiden enemmyys	7846	8258	3241	3453	1170	311	2683	2301
Maahan muuttaneet	14192	14452	3714	4366	3392	3487	4230	4953
Maasta muuttaneet	10817	12113	2560	3771	2572	2960	3042	5119
Nettomaahanmuutto	3375	2339	1154	595	820	527	1188	-166
Väestön kokonaismuutos ¹⁾	12297	11301	4557	4210	2152	838	3871	2135

*ennakkotieto

VÄKILUKU

	1995	1996	1997	1998	1999	1999 2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	2000 1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Ajankohdan lopussa, 1 000 henkeä	5117	5132	5147	5160	5171	5165	5169	5171	5172	5176	5178

Tervetuloa opiskelemaan Tilasto-opistoon! Tässä opistossa opiskelu on helppoa: ei ole läksyjä eikä kokeita! Opit sivuja seuraamalla ajan-kohtaisia tilastojen lukemiseen ja ymmärtämiseen liittyviä perusasioita ja -käsitteitä. Saat taustaa ajan-kohtaisille ilmiöille ja ymmärrät tiedotusvälineissä esiintyviä tilastokäsitteitä. Seuraa lehden lisäksi verkkolinkkejä, julkaisuja ja hanki lisäoppia kurseiltamme. Tilastokeskuksen Internet-sivuilta löydät jatkossa opiskelua tukevaa verkko-oppimateriaalia. Opettajina näillä sivuilla ovat Tilastokeskuksen koke-
neet kouluttajat: tilastografiikan asiantuntija Vesa Kuusela, väestötieteen asiantuntija Mauri Nieminen ja tiedotusjohtaja Jussi Melkas.

Kuuselan kuvat

Moni- vivahteinen viivakuvio

Oheinen kuvio sattui silmiini erään testaamani tilastografiikka-ohjelmiston esimerkeistä. Se on mielenkiintoinen paitsi aiheensa takia myös siksi, että siinä on tilastograafisia innovaatioita ja kiinnostavia yksityiskohtia. Kuvio saattaa ensisilmäyksellä näyttää yksinkertaiselta viivakuvioilta, mutta sitä se ei ole.

Vesa Kuusela

- tilastotieteilijä, tilastografiikan asiantuntija
- vuosien kouluttajakokemusta Turun yliopistosta ja Tilastokeskuksesta
- kirjoittanut ensimmäisen suomenkielisen kirjan tilastografiikan perusteista

Aikajänne on hyvin pitkä (6 000 vuotta) ja niin muodoin aika-asteikko on epätavallinen. Tarkastelujakso alkaa vuodesta 4000 ennen ajanlaskun alkua ja päättyy vuoteen 2000 jälkeen ajanlaskun alun. Tästä seuraa ongelma, kuin-

ka vuodet pitäisi merkitä. Nyt vuodet ennen vuotta nolla on esitetty negatiivisina lukuina. Se ei ehkä ole aivan korrektaa, mutta muulla tavalla asteikon voisi tuottaa ja vuodet merkitä?

Määräasteikko on myös ongelmallinen. Väestöräjähdyksen takia, vain logaritmisella asteikolla kehitys voidaan esittää yhdellä kuviolla. Jopa viimeksi kuluneen parin sadan vuoden aikana väestömäärä on kasvanut niin voimakkaasti, että ei edes sen jakson kuvaaminen onnistu tasavälisellä asteikolla. Logaritmisesta asteikosta voi kuitenkin seurata tulkintaongelmia: moniko huomaa, että asteikko on logaritminen ja vaikka sen huomaisikin, on vaikea hahmottaa kasvun todellista jyrkkyyttä.

Itse tiedot ovat osin lähes arvauksia ja osin enemmän tai vähemmän tarkkoja arvioita. Muutamissa kohdissa, joissa arvioiden epävarmuus voidaan jotenkin päätellä, on tiedon kohdalle merkitty luottamusväli (esimerkiksi ajanlaskun alun tienoilla). Minulla ei ole tiedossa, miten luottamusvälit on saatu, mutta epäilen, että ne osoittavat eri lähteistä saatujen arvioiden vaihtelua.

Kuvion kiinnostavuutta lisäävät vielä viiteviivat, jotka siihen

on pantu osoittamaan joidenkin ajanjaksojen alkua tai loppua tai merkittäviä tapahtumia. Tällaisten viiteviivojen merkitys on suurempi kuin usein myönnetään. Esimerkiksi oheinen kuvio ei olisi liikikään yhtä mielenkiintoinen, jos siitä puuttuisivat viiteviivat.

Tule oppimaan kurssille:

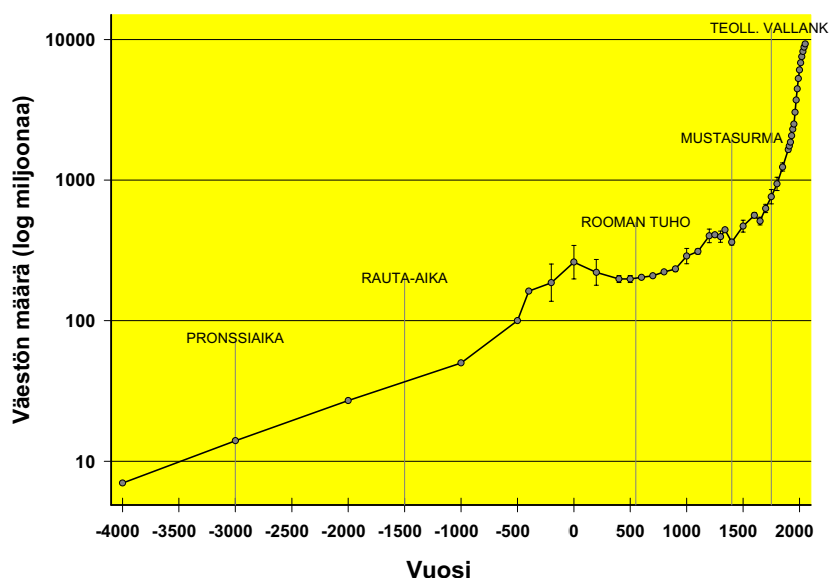
Vesa Kuuselan tapaavat **Tilastografiikan perusteet** -kurssilla 22.-23.1.2001. Tule oppimaan asiantuntijan johdolla perustiedot tilastografiikasta! Kysy vapaita paikkoja pikaisesti, puhelin: (09) 1734 2529.

Lue lisää tilastografiikasta:

Hyvä perusteos tilastokuvioiden lukijoille ja tekijöille: Vesa Kuusela: Tilastografiikan perusteet, Edita Oy, 2000.

Myynti: kirjakaupat, Tilastokeskuksen myyntipalvelu, puhelin: (09) 1734 2011, myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

Maailman väestömäärän kasvu 4000 eaa. - 2000 jaa.

Väestötieteen salat

Välttämätön väestölaskenta

Eipä moni tainnut tietää, että viime vuoden vaihteessa tehtiin Suomessa väestölaskenta. Se tehtiin – tai paremminkin tehdään vuoden mittaan – eri rekistereistä, joista kerätään tiedot viime vuoden vaihteesta.

Sen sijaan syksyllä Turkissa tehty väestölaskenta ylitti uutiskynnyksen; valtio oli määrännyt ulkonaliikumiskiellon, jolloin vain väestölaskijat saivat liikkua asunnosta toiseen laskemassa väkensä. Toista ääripäätä edusti

Kiinassa samaan aikaan suoritettu väestölaskenta. Siellä kuuden miljoonan väestölaskijan ”armeija” laski parin viikon aikana maailman väkirikkaaiman kansan. Kiinan väestölaskenta taisi olla maailman suurimpia ”liikekannallepanoja”.

Tiedot väestön määrästä ja rakenteesta ovat yhteiskunnan kehityksen kannalta keskeisiä. Esimerkiksi väestön ikärakenne määrää hyvin paljon taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Eri ikäiset ihmiset tarvitsevat tiettyjä palveluja enemmän kuin muut. Lasten, nuorten, työikäisten ja vanhusien tarpeet ovat erilaiset.

Väestölaskennassa kerättävistä tiedoista antaa suosituksen YK ja tätä suositusta maat pyrkivät mahdollisuuksiensa mukaan noudattamaan. Tärkeimmät väestölaskennassa kerättävät tiedot ovat ikä, sukupuoli, siviilisäätö, asuinpaikka, ammatti, elinkeino ja koulutus. Lisäksi kerätään lukuisia muita tietoja kuten kansalaisuus, syntymävaltio, uskonto, etninen ryhmä ja kieli. Näitä kaikkia tietoja tarvitaan yhteiskunnan eri alueilla tehtäessä suunnitelmia ja päätöksiä.

Lisäksi väestölaskentojen yhteydessä suoritetaan rakennusten, asuntojen ja kiinteistöjen laskenta. Näillä tiedoilla selvitetään muun muassa asuntojen huoneiden lukumäärää, kokoa ja varustetasoa.

Väestölaskennat ovat lakisääteisiä. Suomen väestölaskentalaki on vuodelta 1938 (nro 154). Laila säädetään muun muassa väestölaskennan ajankohdasta, sisällystä ja kustannuksista.

Väestölaskennassa kerätään tiedot kaikilta niiltä henkilöiltä, joilla on vakituinen asuinpaikka kyseisessä maassa ja väestölaskennat suoritetaan yleensä joka kymmenes vuosi. Nykyisin monet maat ovat tosin joutuneet tästä aikataulusta lipsumaan lähinnä rahoitusvaikeuksien takia. Kuitenkin väestölaskennan merkitys on koettu niin tärkeäksi, että väestölaskenta suoritetaan vaikka vähän myöhästyneenäkin.

Väestölaskennassa kerätään tiedot joko lomakkeella (välillinen menettely) tai sitten tiedot saadaan suoraan rekistereistä

(välitön menettely). Lisäksi joissakin maissa tehdään väestölaskenta lomakkeita käyttäen ja täydentäen tietoja eri hallinnollisista rekistereistä. Vain muutama maa – kuten Suomi – tekee nykyisin väestölaskennan käyttämällä pelkästään rekistereitä hyödykseen. Muut maat keräävät tiedot vielä perinteellisesti lomakkeella, jotka kotitalouden jäsenet täyttävät joko itse tai sitten väestölaskijat käyvät haastattelemassa heitä. Haastattelu tapahtuu varsinkin niissä maissa, joissa luku- ja kirjoitustaito on heikko.

Väestölaskennat suoritetaan yleensä vuoden vaihteessa, mutta usein paikalliset olosuhteet kuten sadekausi, pakottavat suorittamaan väestölaskennan jonakin muuna ajankohtana. Suomen viimeinen lomakelaskenta vuonna 1985 suoritettiin marraskuun puolivälissä – tuona aikana suomalaiset olivat varmimmin kotona.

Väestölaskennan taulukot laaditaan henkilöt, perheet, kotitaloudet (asuntokunnat) ja asunnot tilastoyksikköinä.

Tule oppimaan kurssille:

Mauri Niemisen tapaavat **Kansainväliset tilasto- ja taloustietolähteet 6.2.2001** -kurssilla. Kurssi sopii erityisen hyvin tiedonvälittäjille ja EU-tiedon ja muun kansainvälisen tilastotiedon käyttäjille. Tutustu kurssin esittelyyn Internetissä: www.tilastokeskus.fi/koulutus tai tilaa esite puhelimitse: (09) 1734 2529.

Linkkivinkki:

<http://www.tilastokeskus.fi/vl2000>
Suomen vuoden 2000 väestölaskenta
<http://www.census.gov/>
USA:n väestölaskentatoimisto
<http://www.census.gov/cgi-bin/ipc/popclockw>
Maailman väestön määrä tällä hetkellä: ”Maailman väestökello”
<http://www.undp.org/popin/>
YK:n väestötietokeskus
<http://www.un.org/Depts/unsd/>
YK:n tilastotoimisto
<http://www.unfpa.org/>
YK:n väestöräho

Lue lisää väestölaskennasta:

Lisätietoja vuoden 2000 väestölaskennasta, aiemmista väestölaskennoista Suomessa ja väestölaskentavinkkejä löydät verkkosivustosta: www.tilastokeskus.fi/vl2000

Kansanvaellus vai ei?

Jussi Melkas kommentoi tällä palstalla ajankohtaisia tilastollisia ilmiöitä. Palstan tavoitteena on kytkeä julkisuudessa esillä olleita teemoja tilastojen käsitteisiin ja menelmiin.

Jussi Melkas

- Tilastokeskuksen tiedotusjohtaja ja Tietoajan pitkäaikainen päätoimittaja
- toiminut myös tutkijana mm. Tilastokeskuksen haastatteluyksikössä
- opettanut tutkimusten ja tilastojen luku- ja käyttötaitoa useiden vuosien ajan

Syyskuussa lehdet kertoivat, että 400 000 virolaista on tulossa Suomeen töihin, jos Virosta tulee EU:n jäsen ja työmarkkina-alueeseen tulee mahdolliseksi.

Joulukuussa tämä syyskuun tutkimuksen tulos kumottiin. "Vain" vajaan 200 000 virolaista oli aikeissa muuttaa ylipäätään ulkomaille, jos Virosta tulee EU:n jäsen ja muutto vapautuu. Näistä muuttohalukkaistakin vain pieni osa suuntasi toiveensa Suomeen.

Näinkö taas tilastoilla valehdellaan? Syyskuun tutkimuksen rahoitti SAK ja joulukuussa julkistetun tiedon maksoi Kaupparelehti. Vai ovatko tutkimukset epäluotettavia? Syyskuun tiedot keräsi Gallup, joulukuun Taloustutkimus.

Molempiin kysymyksiin on vastattava kielteisesti. Tutkimukset kertoivat eri asioista, sillä työssä käyminen ei vielä merkitse muuttamista pois kotimaastaan.

Syyskuun tutkimuksen viestin voi tulkita niin, että Virosta on tulossa työvoimaa Suomen markkinoille, jos pääsy tänne helpottuu. Tämä ja tutkimuksen muut tiedot osoittavat, että Viron liittyminen EU:hun voi aiheuttaa olennaisia muutoksia suomalaisten työmarkkinoiden toimintatavassa. Suhteellisen suuri osa virolaisista työhalukkaista olisi mm. valmis ottamaan

Käsitteet:

Maahanmuutto

Maahanmuuttajia ovat henkilöt, jotka muuttavat ulkomailta Suomeen vähintään vuodeksi. Lisäksi ulkomaan kansalainen tarvitsee oleskeluluvan. Turvapaikan hakijat lasketaan muuttaneiksi vasta siinä vaiheessa kun heille myönnetään turvapaikka.

Maastamuutto

Henkilö muuttaa maasta silloin, kun hänen oleskelunsa ulkomailta on tarkoitettu kestämään vähintään vuoden.

palkan pimeänä, tekemään rustosti ylitöitä ja pienemmällä palkalla kuin suomalaiset. Myöskään irtisanomissuojaa virolaiset eivät vaadi.

Joulukuun tutkimus taas antoi arvion siitä, kuinka paljon maahanmuuttajia Viron EU-jäsenyys voisi Suomelle tuoda. Mahdollisten muuttajien lukumäärät jäivät selvästi pienemmiksi kuin töissä keikkailevien.

Muuttohalukkaiden määrä on silti suuri, jos sitä verrataan Viron väkilukuun. Jos aiheet toteutuvat, se näkyy varmasti naapurimaiden elämässä.

Tilasto-opisto jatkuu seuraavassa numerossa.

Tajua tilastoja, seuraa sivujamme!

Tule oppimaan kurssille:

Jussi Melkaksen tapaat **Miten teen hyvän tilastojulkaisun** 28.2., 28.3. ja 15.5.2001 -kurssilla. Tule oppimaan tilastojulkaisun laadinnan keskeiset periaatteet, tilastolliset tunnusluvut ja käsitteet! Tutustu kurssin esittelyyn Internetissä: www.tilastokeskus.fi/koulutus tai tilaa esite puhelimitse: (09) 1734 2529.

Linkkivinkki:

<http://www.tilastokeskus.fi>
Tilastokeskuksen sivuilta löytyy linkki eri maiden tilastovirastoihin
<http://seitti.funet.fi:5000/>
Tilastokeskuksen WebStat, linkkejä eri maiden tilastoihin aihealueittain

Lue lisää tilastotieteestä:

Hannu Niemi, Kalevi Tounen (toim.): Tilastoista tiedoiksi, Gummerus Oy, 1996.

Myynti: Tilastokeskuksen myyntipalvelu, puhelin: (09) 1734 2011, myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

Uusinta tietoa ulkomaalaisista ja siirtolaisuudesta Euroopassa

European Social Statistics – Migration

Julkaisu sisältää tietoja siirtolaisuudesta ja turvapaikan hakijoista sekä väestöstä kansalaisuuden mukaan vuosina 1997–1998. EU:n jäsenmaiden lisäksi mukana on nyt ensimmäistä kertaa myös itäisen Keski-Euroopan maiden sekä Maltaan ja Kyproksen tiedoja.

Julkaisun (233 sivua) hinta 22 EUR
(+ alv ja toimituskustannukset)
Saatavissa myös PDF-tiedostona

Patterns and Trends in International Migration in Western Europe

Julkaisu on Eurostatin monipuolisiin kansainvälisiin lähteisiin perustuva yksityiskohtainen tilastokuvaus siirtolaisuuden kehityksestä 1980- ja 1990-luvulla EU- ja Efta-maissa. Keskeisiä aiheita ovat maahan- ja maasta-muutto, ulkomainen työvoima ja turvapaikan hakijat. Lopuksi tarkastellaan EU:n laajentumisen vaikutuksia siirtolaisuuteen.

Julkaisun (198 sivua) hinta 31 EUR
(+ alv ja toimituskustannukset)
Saatavissa myös PDF-tiedostona

Tilaukset ja lisätietoja:

Eurostat DataShop Helsinki
Tilastokirjasto
PL 2 B
00022 Tilastokeskus
puh. (09) 1734 2221
faksi (09) 1734 2279

s-posti: datashop.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

internet: www.tilastokeskus.fi/tk/kk/datashop.html

TIETOAJAN PALVELUKORTTI

postita ilmaiseksi, faksaa (09) 1734 2354 tai soita (09) 1734 2531

Tilaan Tietoajan

☐ kestotilauksena	350 mk/12 numeron
☐ vuositilauksena	410 mk/12 numeron
☐ irtonumero	39 mk/nro
☐ edellisvuosien irtonumero	30 mk/nro
numeron _____ vuodelta 19	
☐ ilmainen näyttenumero tuttavalleni:	

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Puhelin _____

Tilaan Tietoajan kuvia A4-koossa

☐ musta-valkokopioina	_____ kpl	65 mk/kpl + alv 22 %
(nerushintaan 5 numerikopiota)		
☐ värikopiona	_____ kpl	65 mk/kpl + alv 22 %
☐ musta-valkokalvona	_____ kol	100 mk/kol + alv 22 %
☐ värikalvona	_____ kpl	150 mk/kpl + alv 22 %

Numerosta _____

Sivulta _____

Aiheesta _____

Yhteystietoni/Osoitteenmuutos ___ / ___ 20 ___ alkaen

Vanha osoitteeni:

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Asiakasnumero _____

Uusi osoitteeni:

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Puhelin _____

00003 Helsinki

Sopimus 00022/710

VASTAUSLÄHETYS

Tietoaika /3A

 Tilastokeskus

Tilasto
keskus
maksaa
postimaksun

Tilastokeskus kouluttaa

Kevätkaudella 2001 on ohjelmistossamme kurseja muun muassa tilastomenetelmistä, tiedonlähteistä ja tilastojen havainnollistamisesta.

Tilastomenetelmäkurssit

- ◆ Tutkimusaineistojen tilastollinen analyysi 31.1.–1.2.
- ◆ Regressioanalyysi 14.–15.2.
- ◆ Tietokone- ja verkkoavusteinen tiedonkeruu 14.–15.3.
- ◆ Ekonometrian perusteet 9.–10.5.
- ◆ Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät 17.–18.5.

Tilastojen havainnollistaminen ja tiedonkeruu

- ◆ Tilastografiikan perusteet 22.–23.1.
- ◆ Miten teen hyvän tilastojulkaisun 28.2., 28.3. ja 15.5.
- ◆ Tietokone- ja verkkoavusteinen tiedonkeruu 14.–15.3.
- ◆ Miten laadin hyvän teemakartan 3.4.
- ◆ Teemakarttoja Excelillä 4.4.
- ◆ Tilastografiikkaa Excelillä 18.–19.4. tai 24.–25.4.
- ◆ Miten teen hyvän tiedonkeruulomakkeen 8.5.

Tiedonlähteet

- ◆ Kansainväliset tilasto- ja taloustietolähteet 6.2.
- ◆ Piiput, naavat ja numerot – ympäristötalostat kertovat 21.5.
- ◆ Opi Astikan käyttö ja Tehosta Astikan käyttöä, nämä kurssit tilauksesta

Talouskurssit

- ◆ Kansainväliset tilasto- ja taloustietolähteet 6.2.
- ◆ BKT talouden kuvaajana 21.3.
- ◆ Tulot, menot, varat ja velat 22.3.
- ◆ Ekonometrian perusteet 9.–10.5.

Teemakurssit

- ◆ Alueindikaattorit 8.3.
- ◆ Muuttuvat työmarkkinat 5.4.
- ◆ Piiput, naavat ja numerot – ympäristötalostat kertovat 21.5.

**Tutustu kurssikuvauksiin Internetissä, osoite:
www.tilastokeskus.fi/koulutus**

Järjestämme myös organisaatiokohtaista koulutusta.

Kysy lisää, tilaa kurssiesitteet ja ilmoittaudu jo tänään!

TILASTOKOULUTUS

Osoite: PL 3A, 00022 TILASTOKESKUS,

puhelin: (09) 1734 3681 tai 1734 2529

sähköposti: koulutus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi,

kotisivu: www.tilastokeskus.fi/koulutus

 Tilastokeskus

00022 Tilastokeskus
p. (09) 17 341
ohivalinta (09) 1734...
faksi (09) 1734 2750
www.tilastokeskus.fi

Tietopalvelu, tiedustelut

Tilastokirjasto:
p. (09) 1734 2220
faksi (09) 1734 2279

Julkaisujen myynti

p. (09) 1734 2011
(ympäri vuorokauden)
faksi (09) 1734 2500

Aluepalvelutoimistot

Oulu, p. (08) 537 2046
faksi (08) 537 2047
Seinäjoki, p. (06) 414 4539
faksi (06) 423 3696

Tampere, p. (03) 3141 5900
faksi (03) 3141 5950

Turku, p. (02) 274 3430
faksi (02) 274 3440